

BinnenBand

jaargang 14 nr. 65 - december 2009

EEN BAND TUSSEN BINNENLANDS BESTUUR EN DE LOKALE BESTUREN

Beleidsnota's Binnenlands
Bestuur, Stedenbeleid en
Inburgering

Vlaamse OCMW-
financiën vanuit macro-
perspectief

Implementatie besluit
rechtspositieregeling

Europese Commissie
kondigt 20 maatregelen
rond stedelijke mobiliteit
aan

12/09

20 maatregelen rond stedelijke mobiliteit

Om lokale, regionale en nationale besturen te helpen in hun streven naar een duurzame mobiliteit, lanceerde de Europese Commissie op 30 september een "Actieplan Stedelijke Mobiliteit".

Lees verder op pagina 27

colofon

BinnenBand
tweemaandelijks uitgave van het
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Vlaamse overheid

bestemd voor o.m. de gemeentebesturen,
de intergemeentelijke verenigingen,
de gemeentebedrijven,
de provinciebesturen en de OCMW's

verantwoordelijke uitgever

Guido Decoster, administrateur-generaal
Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

hoofdredactie

Katie Heyse - 02 553 39 90

redactieraad

Kris Coupé, Janneke Cocle,
Jeroen Dejonckheere, Tom Doesselaere,
Chris Rollewagen, Lieve Raiglot,
Martine Tobback, Karina Tastenhoye,
Veerle Van Vaerenbergh

lay-out

Sylvie Van de Waeter

coördinatie en eindredactie

afdeling Organisatie en Beheer

druk

Enschedé-Van Muyswinkel, Evere

Afgiftekantoor Brussel X

in dit nummer

- 3 Beleidsnota's Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Inburgering voorgelegd aan Vlaams Parlement
- 17 Vlaamse OCMW-financiën vanuit een macro-perspectief deel II
- 20 Implementatie besluit rechtspositieregeling
- 26 Richtlijnig
- 27 Europese Commissie kondigt 20 maatregelen rond stedelijke mobiliteit aan
- 28 Parlementaire vragen
- 36 Tot slot

Beleidsnota's Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Inburgering voorgelegd aan Vlaams Parlement

Met de beleidsnota's geven de ministers aan het Vlaams Parlement te kennen hoe de Vlaamse Regering haar doelstellingen zal bereiken en welke klemtonen zij wil leggen. Een beleidsnota handelt over de hele regeerperiode, een beleidsbrief over één jaar. In dit artikel worden de beleidsnota's binnenlands bestuur, stedenbeleid en inburgering toegelicht. De beleidsnota's Binnenlands Bestuur en Inburgering zijn ingediend door de heer Geert Bourgeois, vice-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand. De beleidsnota Stedenbeleid is ingediend door mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie.

Beleidsnota 2009-2014 Binnenlands Bestuur

Inleiding

Het Vlaams regeerakkoord legt belangrijke accenten voor het binnenlands bestuur. Efficiënte en effectieve lokale overheden zijn cruciaal voor de concurrentiekracht van Vlaanderen. Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies staan voor de uitdaging een beter bestuur te realiseren met minder financiële en personele middelen. Samen in die opdracht slagen is cruciaal voor het welzijn en de welvaart van de Vlamingen.

In het licht hiervan bouwt minister Geert Bourgeois een binnenlands beleid uit op twee grote assen: een interne staatshervorming doorvoeren in Vlaanderen en inzetten op sterke en verantwoordelijke lokale besturen. Deze beide ankers hangen onherroepelijk samen. De wijziging in de Vlaamse bestuurlijke organisatie is expliciet gericht op de versterking van het lokaal bestuur.

Via een interne staatshervorming wil de minister een betekenisvolle vereenvoudiging van het Vlaams bestuurlijk landschap realiseren. De tweede klemtoon ligt op sterke en verantwoordelijke besturen. De lokale overheid staat het dichtst bij de burger en is zijn eerste contact en aanspreekpunt. Vijf instrumenten worden ingezet om dat alles te realiseren: de organisatie van democratische verkiezingen, de regelgevende bevoegdheid, de financiering van de besturen, het uitoefenen van bestuurlijk toezicht en het bieden van ondersteuning.

De minister wil zijn beleid vorm geven op basis van 8 strategische doelstellingen, die elk moeten bijdragen tot het verhogen van de lokale bestuurskracht en die samen een stevige impuls kunnen geven aan de kwaliteit van het overheidsbestuur in Vlaanderen.

De strategische doelstellingen die hij voorop stelt zijn de volgende:

- werken aan een interne staatshervorming

- uitbouwen van een volwaardig partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen
- komen tot een hogere bestuursefficiëntie door het gebruik van elektronische middelen en gegevensdeling tussen Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies
- streven naar sterke en verantwoordelijke lokale besturen
- een efficiënte organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen in 2012
- stimuleren van een correct taalgebruik en versterken van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand rond Brussel
- Binnenlands Bestuur in Europees en internationaal perspectief
- een ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen verder uitbouwen

Prioriteiten voor het beleid 2009-2014

De volgende jaren van de regeerperiode zal de minister volgende beleidsmaatregelen nemen voor elk van de 8 strategische doelstellingen.

Interne staatshervorming

De Vlaamse overheid, de gemeenten en de provincies vormen samen de bestuurlijke ruggengraat van Vlaanderen. Zij zijn democratisch gelegitimeerd door rechtstreekse verkiezingen. Hun onderlinge taken en bevoegdheden zijn echter onvoldoende homogeen en herkenbaar afgebakend. Een ordentelijke bestuursopbouw vertrekt van het principe van de subsidiariteit: overheidstaken worden uitgeoefend op het meest gepaste niveau dat het dichtst staat bij de burger.

Naast het probleem van de bevoegdheidsafbakening, zijn er binnen de drie bestuursniveaus een groot aantal instellingen en structuren in het leven geroepen waardoor het bestuur erg ondoorzichtig is geworden. Binnen en tussen die bestuursniveaus is er te weinig samenhang en samenwerking. Het is belangrijk om te komen tot een vereenvoudiging van deze intermediaire structuren.

Het regeerakkoord bevat duidelijke krijtlijnen voor het uitwerken van een interne Vlaamse staatshervorming. De bedoeling is om het bestuur dichterbij de burger te brengen. Sterke gemeenten staan daarbij centraal. Zij krijgen meer bevoegdheden. De klemtoon ligt bij de gemeenten aan de ene kant en Vlaanderen aan de andere kant.

Het is de ambitie om tegen het einde van de regeerperiode te komen tot een vereenvoudigd Vlaams bestuurlijk landschap.

Wat de taken en opdrachten van de provincies betreft, impliceert deze interne staatshervorming een aanpassing van het provinciedecreet. Dat is nodig om de sluitende lijst van provinciale bevoegdheden met grondgebonden karakter juridisch te verankeren en hen in die materies een sterkere regiefunctie toe te kennen.

De wijziging van de taakhoud van de bestuursniveaus zal gepaard moeten

gaan met de overdracht van middelen en mensen, verbonden aan die taken. Het beperken van het aantal interveniërende bestuurslagen per beleidssector tot maximaal twee staat hierbij voorop.

Minister Bourgeois zal aan de Vlaamse Regering een concreet plan van aanpak voorleggen. Dit plan bevat een gelijkvormige methodiek die horizontaal binnen de verschillende beleidsdomeinen wordt toegepast. Er wordt een structureel overleg opgestart tussen de Vlaamse Regering en de lokale en provinciale besturen. Naast een interne staatshervorming wil hij ook mogelijkheden creëren voor sterke gemeenten en democratisch gelegitimeerde lokalesamenwerkingsverbanden. Dat zal gebeuren via het aanmoedigen van vrijwillige fusies tussen gemeenten, gekoppeld aan financiële stimuli.

Zelfs voor gemeenten met een voldoende schaalgrootte zijn er sommige maatschappelijke behoeften die best op een bovengemeentelijk vlak worden aangepakt. De minister zal onderzoeken welke nieuwe mogelijkheden voor samenwerkingsverbanden tussen gemeenten opportuun zijn.

Volwaardig partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen

Parallel met de vereenvoudiging van het bestuurlijk landschap zal de Vlaamse Regering de beleidsprocessen en de contro-

leopdrachten van de Vlaamse overheidsdiensten rationaliseren en ze afstemmen op de lokale besturen en de provincies.

Hiertoe zal minister Bourgeois een inventaris en analyse van de processen en procedures waarin verschillende bestuurslagen optreden laten opmaken. Deze oefening moet leiden tot vereenvoudigde processen, enerzijds door een betere afstemming tussen bestuurslagen, anderzijds door minder schakels en dus kortere ketens over te houden.

Het is een omvangrijke opdracht die een stapsgewijze en gecoördineerde aanpak vergt. Daarom zal hij de provinciegouverneurs, als commissarissen van de Vlaamse Regering, vragen om in de sectorale beleidsmateries de Vlaamse overheid, de lokale besturen en de provincies samen te brengen en het onderlinge partnerschap te stimuleren. Zij krijgen de opdracht om in de verschillende processen de beleidsafstemming in de dagelijkse bestuurspraktijk te realiseren.

Verantwoordelijk besturen betekent ook planmatig besturen, met een transparante terugkoppeling aan alle belanghebbenden over de uiteindelijke realisaties. De doelstelling is dat tegen de start van de nieuwe lokale bestuursperiode - na de verkiezingen van oktober 2012 - de gemeenten één plannings- en rapporteringscyclus maken die ingebed is in een meerjarenperspectief. De minister zal een commissie oprichten, samengesteld uit gemeentemantatarissen en experts. Deze commissie moet aanbevelingen inzake planlastvermindering formuleren. Zoals bepaald in het regeerakkoord zal deze commissie haar voorstellen tegen ten laatste eind mei 2010 voorleggen.

In een eerste fase wenst de minister de verschillende regelingen die planlasten bevatten onderling op elkaar af te stemmen, te stroomlijnen en waar mogelijk te integreren. Dat is het opzet van een planlastendecreet. In een volgende fase wordt werk gemaakt van een reductie

van het aantal planverplichtingen met onvoldoende beleidsimpact. Daartoe zullen diverse sectorale regelgevingen aangepast moeten worden. De uiteindelijke doelstelling, één plannings- en rapporteringscyclus, is hierboven omschreven.

Naast de vermindering van de planlasten wenst de minister de koppelsubsidies af te schaffen. We spreken over koppelsubsidies wanneer provincies en gemeenten zonder eigen beleidsruimte verplicht worden met subsidies over de brug te komen ten gevolge van Vlaamse beleidsbeslissingen. Deze koppelsubsidiëring maakt het administratieve proces nodeloos lastig en is tegengesteld aan de wens om te komen tot verantwoordelijke beleidsniveaus, die zo veel mogelijk zelf de gevolgen dragen van hun beslissingen. Koppelsubsidies worden dan ook best afgeschaft.

Daarnaast is er de problematiek van het specifiek toezicht, georganiseerd op basis van de verschillende sectorale regelgevingen. De Vlaamse Regering zal voor elke materie waarvoor een specifiek toezicht is georganiseerd, nagaan welk concreet doel die toezichtprocedure beoogt en of deze procedure daarvoor noodzakelijk is. Het doel moet zijn de procedures met een te beperkte meerwaarde te schrappen.

De minister zal ook op korte termijn aan de gouverneurs vragen om, in het kader van hun nieuwe opdracht tot afstemming van de beleids- en controleprocessen tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen en provincies, mee te werken aan de inventaris van de bestaande vormen van specifiek toezicht en voorstellen te formuleren voor de beperking ervan.

Vanuit zijn bevoegdheid Bestuurszaken onderzoekt de minister, in overleg met vertegenwoordigers van de lokale besturen en de provincies, welke samenwerkingsvormen een decretale verankering moeten krijgen en welke structuren aan-

gewezen zijn voor deze samenwerking. Binnen de Vlaamse overheid zal het college van ambtenaren-generaal dit initiatief administratief op gang trekken, zodat alle beleidsdomeinen er onmiddellijk bij betrokken zijn. Ook het college van provinciegouverneurs wordt betrokken.

De minister wijst op het engagement van de Vlaamse Regering om het Belfortprincipe blijvend toe te passen. Dit betekent dat de ministers, die voorstellen aan de Vlaamse Regering ter beslissing voorleggen, telkens de gevolgen van hun voorstellen voor de lokale besturen en de provincies nauwkeurig in kaart moeten brengen.

Hogere bestuursefficiëntie door gebruik elektronische middelen en gegevensdeling

Door optimaal gebruik te maken van de informatietechnologie kunnen op de verschillende beleidsniveaus grote efficiëntiewinsten ontstaan.

Dat kan in de eerste plaats met een doorgedreven gegevensdeling tussen de Vlaamse overheid, de lokale besturen en de provincies. Het einddoel moet zijn dat gegevens die bij de overheid aanwezig en gekend zijn, breed toegankelijk zijn en niet telkens opnieuw opgevraagd moeten worden bij burgers, bedrijven of bij de besturen onderling. Dat kan alleen als er goede databanken beschikbaar zijn met informatie die correct aangeleverd en tijdig aangepast wordt.

In dezelfde gedachtegang moet ook de onderlinge elektronische informatiedoorstroming tussen de lokale besturen, de provincies en de Vlaamse overheid verbeteren.

Hierbij zal minister Bourgeois onder andere volgende maatregelen nemen:

- onderzoeken hoe de moderne informaticamiddelen optimaal kunnen aangewend worden bij de afstemming van de beleidsprocessen tussen de verschillende beleidsniveaus
- onderzoeken hoe de informaticatechnologie kan ingezet worden om de notulen van de gemeenteraad te versturen en om de raadsleden inzage te geven in de dossiers.

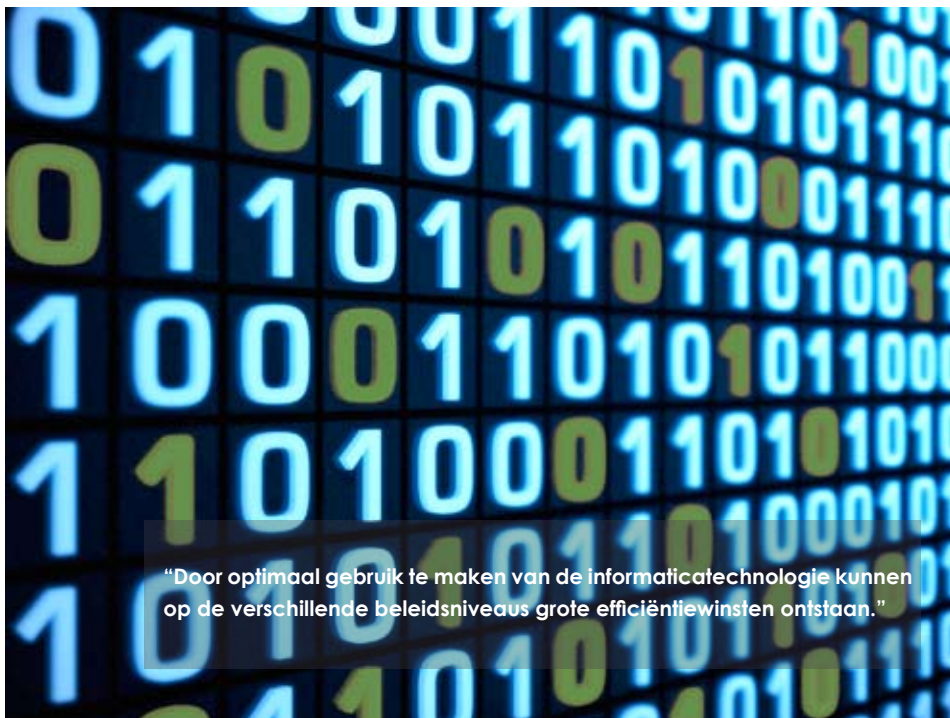
Sterke en verantwoordelijke lokale besturen

De Vlaamse overheid heeft als opdracht de best mogelijke voorwaarden te creëren opdat de besturen in de best mogelijke omstandigheden een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de bevolking kunnen bieden. Drie domeinen zijn daarvoor cruciaal: hun interne organisatie, hun financiële omgeving en hun personeelsbeleid.

Implementeren van nieuwe organieke regelgeving

In de voorbije regeerperiode kwamen nieuwe organieke decreten tot stand voor de gemeenten, OCMW's en provincies. De vorige Vlaamse Regering nam uitvoeringsbesluiten en verstreekte verdere toelichting in omzendbrieven.

De organieke regelgevingen op gemeenten en OCMW's bieden nieuwe mogelijkheden voor een meer intense samenwerking tussen beide lokale besturen. Die samenwerking kan leiden tot efficiëntieverbetering en kostenbesparing zodat de middelen beter ingezet kunnen worden voor de kernopdrachten van de lokale overheden. De minister wil die samenwerking stimuleren.

“Door optimaal gebruik te maken van de informaticatechnologie kunnen op de verschillende beleidsniveaus grote efficiëntiewinsten ontstaan.”

In deze regeerperiode moet werk gemaakt worden van nog een aantal te nemen uitvoeringsbesluiten en het verder ondersteunen van de lokale besturen bij de implementatie van de nieuwe organieke regelgeving.

Het ontwikkelen van moderne *financiële instrumenten* voor de lokale besturen is wellicht een van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren. In het belang van een goed bestuur wenst de minister deze toestand zo snel als mogelijk, maar zonder overhaasting, uit te klaren door de nodige uitvoeringsbesluiten aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Zo mogelijk zouden de eerste besturen vanaf het boekjaar 2012 met het nieuw financieel instrumentarium moeten kunnen starten.

Het is evident dat het succes van een dergelijke complexe hervorming ook in belangrijke mate afhangt van de communicatie naar en de vorming en ondersteuning van het werkveld. Het

Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal hiertoe een ruim traject uitwerken, zowel gericht op mandatarissen, personeelsleden van de lokale besturen als op de softwarehuizen.

Samen met het onderdeel “financiën” is de invoering van een *externe audit* één van de belangrijkste vernieuwingen van zowel het gemeente-, het OCMW- als het provinciedecreet. Ook dit onderdeel van de organieke decreten is nog niet in werking getreden. Dat is zonder twijfel het gevolg van de complexiteit van het opzetten ervan in de sector van de lokale en provinciale overheden én van de belangrijke budgettaire impact op lokaal en Vlaams niveau. Rekening houdend met de huidige beperkte budgettaire mogelijkheden, versterkt door de economische crisis, wenst de minister op korte termijn met de Vlaamse Regering en met de lokale en de provinciale besturen te overleggen over de beleidsbeslissingen die op dit punt het best genomen worden.

Het lijkt de minister essentieel om zo snel mogelijk duidelijkheid te creëren in de vorm van een fundamentele politieke beleidskeuze: ofwel wordt de audit uitgevoerd zoals bepaald in de organieke decreten, ofwel moet de Vlaamse Regering beslissen tot een beleidsbijsturing. De minister zal de lokale besturen en de provincies betrekken bij de voorbereiding van deze beslissing.

In de huidige budgettaire omstandigheden lijkt het de eerstvolgende jaren niet mogelijk om op het Vlaamse niveau, bij de lokale besturen en de provincies, voldoende middelen uit te trekken om een jaarlijkse audit te organiseren zoals die uitgetekend is in de organieke decreten. De minister wenst het nut daarvan niet in twijfel te trekken, maar het lijkt de minister aangewezen om dit instrument geleidelijk uit te bouwen. Hij zal de Vlaamse Regering daarom voorstellen om stapsgewijs voortgang te maken in de organisatie van de externe audit. In de startfase wenst hij ertoe te komen dat elk lokaal en provinciaal bestuur tenminste één keer tijdens de lokale bestuursperiode van zes jaar wordt geaudit.

Ook over de concrete organisatie van de externe audit zijn nog geen beslissingen genomen. Het is duidelijk dat er belangrijke organisatorische ingrepen nodig zijn. Ofwel gebeuren die via de oprichting van een volledig nieuw agentschap, ofwel wordt deze taak toevertrouwd aan de Interne Audit Vlaamse Administratie. In ieder geval lijkt het logisch dat er dwarsverbanden tot stand komen met de entiteit "interne audit" van de Vlaamse overheid, waar de inhoudelijke capaciteit voor het uitvoeren van audits aanwezig is.

De Vlaamse Regering nam tot op heden geen uitvoeringsbesluit voor de *rechtspositieregeling van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn*. In nauw overleg met het werkveld zal de minister

dit rechtspositiebesluit voorbereiden. Dit uitvoeringsbesluit zal uiteraard ook ten gronde worden overlegd met de werkegevers- en werknemersorganisaties in het daartoe bevoegde Comité C1.

Minister Bourgeois wenst een juridische grondslag te creëren voor de externe personeelsmobiliteit, zowel mobiliteit tussen de lokale besturen, als tussen de overheden van de verschillende overheidsniveaus.

Het *decreet op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden* dateert van 2001. Tijdens de vorige regeerperiode was er een wetenschappelijke evaluatie van dit decreet. Nu moet werk gemaakt worden van een aanpassing van het decreet en van het herdenken van de figuur van regeringscommissaris.

Tot slot zal de minister het decreet op de erediensdiensten verder uitvoeren. Het is belangrijk dat de lokale gemeenschappen, via hun officiële erkenning door de Vlaamse overheid, een sterkere band ontwikkelen met de gemeentelijke en provinciale overheid. Overeenkomstig het regeerakkoord zal hij bij het onderzoek van toekomstige erkenningsaanvragen de bevoegde lokale besturen nauw betrekken bij de voorbereiding van de dossiers.

Er zijn in Vlaanderen ongeveer 1800 kerken. Ongeveer een derde daarvan is beschermd. De jongste jaren is er een toegenomen probleem op het vlak van het efficiënt gebruik voor de uitoefening van de eredienst zelf. In overleg met de vertegenwoordigers van de eredienstbesturen, maar ook met de lokale besturen wenst de minister mee te werken aan oplossingen om aan bepaalde kerkgebouwen een nieuwe bestemming te geven. Die bestemming moet maatschappelijk verantwoord zijn, maar tegelijk ook respect betonen voor de aard van het gebouw.

Gezonde financiën als pijler voor efficiënte en bestuurskrachtige lokale en provinciale overheden

Er is een verhoogde druk op de financiën van de lokale besturen, ten gevolge van nieuwe uitdagingen in moeilijker geworden algemene economische omstandigheden. In die context zal minister Bourgeois samen met de Vlaamse Regering zoeken naar mogelijkheden om de middelen, die op de Vlaamse begroting beschikbaar zijn voor de lokale financiën, zo doelmatig mogelijk in te zetten.

Een hervorming van het Gemeentefonds en het Provinciefonds kan daar toe bijdragen. In allereerste orde wenst de minister een aantal ongewenste neveneffecten van de huidige verdelingsregeling van het Gemeentefonds weg te werken. Sommige criteria leiden bijvoorbeeld tot ongewenste schommelingen van het aandeel van sommige gemeenten in het Gemeentefonds.

Samen met de vertegenwoordigers van de lokale besturen zal de minister op termijn de wijze van financiering en herfinanciering van de lokale besturen via het Gemeentefonds heroverwegen. De belangrijke elementen van het debat zijn enerzijds het bedrag van de dotatie en anderzijds de verdeling van de middelen over de steden en de gemeenten. In afwachting wordt de groei van het Gemeentefonds bestendigd. De minister wil ook onderzoeken of er kwaliteitsparameters kunnen ingebouwd worden in de criteria voor de verdeling van de middelen uit het Gemeentefonds.

In het kader van het lokaal pact dat de Vlaamse Regering op 1 februari 2008 met de gemeenten en provincies sloot, zijn op de Vlaamse begrotingen voor de jaren 2008 tot en met 2010 extra kredieten voor de Elia-compensatie ingeschreven. Mede omdat een aantal maatregelen

uit het pact ook nog na 2010 een impact hebben (bijvoorbeeld opgelegde voorwaarden inzake de gemeentelijke huisvuilbelasting) zal de Vlaamse Regering dit krediet ook na 2010 behouden.

Voorts wil minister Bourgeois de regeling voor de investeringssubsidies versoepelen en een nieuwe prioriteitsregeling uitwerken voor het toekennen van subsidies aan gebouwen van de erkende erediensten.

Het personeelsbeleid als hoeksteen voor een bestuurskrachtige overheid

Minister Bourgeois zal zijn administratie opdragen de nodige initiatieven te nemen om de besturen te ondersteunen bij de verdere implementatie van de rechtspostieregeling.

De syndicale wetgeving legt het kader vast waarbinnen het overleg over personeelsaangelegenheden gevoerd moet worden. Op grond van artikel 87, §5 BWHI is dit een federale bevoegdheid. Dit overlegmodel vertoont een belangrijke lacune.

De wetgeving heeft voor de besprekingen in het bevoegde Comité C1 geen plaats gereserveerd voor de werkgevers van het lokale personeel, met name de lokale en de provinciale besturen zelf. Het gaat in casu in eerste instantie om de VVSG en de VVP.

Om aan die leemte tegemoet te komen, heeft de Vlaamse Regering al sinds 2000 een samenwerkingsovereenkomst gesloten om de voorbereiding van de akkoorden volop te laten gebeuren met betrokkenheid van de representatieve vakorganisaties en de lokale werkgevers. Het werken met een samenwerkingsovereenkomst kan enkel een overgangsregeling zijn.

Daarom meent de minister dat artikel 87, §5 BWHI in die zin moet worden gewij-

zigd dat voortaan de gemeenschappen en gewesten, voor de materies die hun krachtens de grondwet en de bijzondere wetten voorbehouden zijn, zelf de procedureregels en de uitvoeringsbepalingen kunnen vaststellen van het syndicale statuut van de lokale besturen, zodat een definitieve juridische regeling kan worden opgemaakt.

Een nijpend probleem voor de volgende jaren is de pensioenproblematiek. Met de besturen wordt overlegd welke rol de Vlaamse overheid hierbij kan spelen.

Wat betreft het contractueel personeel werd in het kader van het sectoraal akkoord 2008-2013 voor het personeel van de lokale en provinciale besturen afgesproken om met streefdatum januari 2010 te starten met een aanvullende pensioenregeling. De Vlaamse Regering zal dit opvolgen en zal onderzoeken hoe Vlaanderen de lokale besturen kan helpen bij de opbouw van een tweede pensioenpijler.

Efficiënte organisatie lokale en provinciale verkiezingen

De regels voor de lokale verkiezingen zijn momenteel verspreid in verschillende federale wetten, waaraan de decreetgever ter gelegenheid van de verkiezingen van 2006 partiële wijzigingen heeft aangebracht. De huidige situatie is ondoorzichtig.

Daarom wil de minister dringend werk maken van een geïntegreerde Vlaamse kieswetgeving, waarin de toepasselijke regelgeving voor de lokale en de provinciale verkiezingen op een overzichtelijke en samenhangende wijze wordt gebundeld.

Uiterlijk tegen het zomerreces van 2010 zullen de Vlaamse Regering en de federale Regering de uiteindelijke beslissing nemen over het al dan niet verder zetten van geautomatiseerde verkiezingen. Bij

de beoordeling zal rekening worden gehouden met het aanbod zoals dat blijkt uit de ingediende offertes, de evaluatie van de technische haalbaarheid van de voorgestelde nieuwe systemen en de kostprijs.

In een arrest van 5 december 2007 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat voor de provincieraadsverkiezingen, districten waar er slechts twee of drie mandaten te verdelen zijn, niet stroken met het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging. De bestaande indeling moet aangepast worden. In uitvoering van dit arrest is de Vlaamse decreetgever verplicht het aantal districten sterk te verminderen tegen de verkiezingen van 2012.

Het regeerakkoord bepaalt dat er in de toekomst in elk district minstens 6 raadsleden te verkiezen zijn en dat het aantal provincieraadsleden wordt beperkt tot maximaal 72 raadsleden in provincies met meer dan een miljoen inwoners en tot maximaal 63 raadsleden in provincies met minder dan een miljoen inwoners. Tot slot zullen de apparenteringsregels toegepast worden op basis van de vroegere senatoriële kieskringen en wordt per provincie de kiesdrempel op vijf procent gelegd.

Met betrekking tot de organisatie van de lokale verkiezingen zijn er nog een aantal juridische anomalieën ten gevolge van een onvolkomen bevoegdheidsoverdracht naar de gewesten. Het wegwerken van deze anomalieën vraagt echter een beslissing op federaal niveau. Op korte termijn zal de minister de federale regering hierover aanspreken, met de bedoeling een oplossing mogelijk te maken door middel van een bijkomende bevoegdheidsoverdracht.

In geval van een positieve beslissing over het geautomatiseerd stemmen zal de Vlaamse overheid de aankoop van de stemapparatuur volledig ten laste ne-

men, na aftrek van de tussenkomst van de federale overheid. De gemeenten zullen verantwoordelijk zijn voor het zorgvuldig bewaren van de apparatuur en het periodiek onderhoud ter gelegenheid van de verschillende verkiezingen. Ook de herstelling en vervanging in geval van defecten vallen ten laste van de gemeenten.

Bij het aantreden van de nieuwe raden van gemeenten en OCMW's, na de verkiezingen, wenst de minister in samenwerking met de lokale partners informatiemomenten te organiseren voor de nieuwe mandatarissen. Op die manier kunnen de nieuw gekozen mandatarissen degelijk geïnformeerd hun mandaat aanvaarden.

Correct taalgebruik en versterking Nederlandstalig karakter Vlaamse Rand

Minister Bourgeois duldt niet dat een aantal bestuurders de taalwetgeving blijft miskennen, zelfs nadat de Raad van State in enkele arresten duidelijk heeft aangegeven hoe de taalwetgeving moet toegepast worden. Daartoe zal hij het bestuurlijke toezicht op het taalgebruik door de lokale besturen consequent blijven uitoefenen.

Inmiddels verzocht de minister de gouverneur reeds om de vergaderingen van de gemeenteraden in elk van de zes Vlaamse randgemeenten bij te wonen en onmiddellijk verslag uit te brengen. Die aanwezigheden op de raadszittingen laat de minister toe om snel op te treden in geval van inbreuken.

Op 14 november 2007 besliste de ambtsvoorganger van minister Geert Bourgeois om de voorgedragen kandidaat-burgemeesters van de gemeenten Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppeem niet te benoemen wegens hun herhaaldelijke en doelbewuste inbreuken op de taal-

gemeentehuis Drogenbos

wetgeving, onder meer bij het versturen van de oproepingsbrieven voor de lokale verkiezingen van 2006 en de federale verkiezingen van 2007. De minister zal in dit dossier een consequente houding blijven aannemen.

Binnenlands Bestuur in Europees en internationaal perspectief

In groeiende mate weegt de Europese Unie op het beleid van de overheid, ook voor de efficiënte aanpak van lokale problemen: mobiliteit, onderwijs, voorzieningen inzake gezondheidszorg, aanpak van milieuproblemen stoppen niet bij de grenzen van landen, regio's of gemeenten. Grensoverschrijdende samenwerking wordt steeds belangrijker voor de ontwikkeling van de steden en gemeenten. Hoewel er reeds heel wat initiatieven lopen, is er nog een hele weg te gaan. Regionale en lokale besturen kunnen een belangrijke brugfunctie vervullen tussen de EU en de burgers.

In de tweede jaarhelft van 2010 is België voorzitter van de Europese Unie. De minister wenst actief mee te werken aan de initiatieven die in dit kader genomen worden, op voorwaarde dat Vlaanderen deze, samen met de andere gewesten, op een evenwichtige wijze mee vorm kan geven en op voorwaarde van een duidelijke Vlaamse representativiteit.

Vlaanderen presenteert zich als een open deelstaat die veel aandacht heeft voor grensoverschrijdende samenwerking en uitwisseling van informatie. Door deelname aan internationale fora kan de beeldvorming van Vlaanderen als regio versterkt worden.

De minister wil de communicatie over Europese en internationale aangelegenheden die de lokale en provinciale besturen op bestuurlijk vlak rechtstreeks aanbelangen, verbeteren. Het tijdschrift BinnenBand van het agentschap zal mee gebruikt worden voor informatie en sensibilisering van de lokale besturen voor de internationale agenda.

Vlaanderen is voortrekker van de nieuwe Europese transnationale samenwerkingsvorm EGTS (Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking). Het regeerakkoord wijst op het belang van de EGTS-structuren. Vlaanderen neemt momenteel deel aan twee EGTS-projecten: Kortrijk-Lille-Doornik en West-Vlaanderen - Flandre-Dunkerque - Côte d'Opale. Beide initiatieven gelden als proefproject. Op basis van de ervaringen met de EGTS Kortrijk-Lille-Doornik zal ik onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om de werking te verbeteren.

administratie. Zoals alle entiteiten van de Vlaamse overheid, zal ook het Agentschap voor Binnenlands Bestuur werken aan een voortdurende verbetering van zijn dienstverlening en interne organisatie.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal blijvend inzetten op het verstrekken van informatie, het communiceren en het ondersteunen van de lokale en provinciale besturen.

Ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ondersteunt de minister bij de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van dat beleid. Een goed werkend agentschap is cruciaal om het beleid van de minister voor de lokale besturen vorm te kunnen geven. Terecht zet het Vlaamse regeerakkoord volop in op een betere samenwerking tussen de minister en zijn

De minister zal in de loop van de eerstvolgende maanden een "Ronde van Vlaanderen" doen in de verschillende provincies. Hij wenst met dit initiatief zijn beleidsnota voor de nieuwe regeerperiode toe te lichten, te bespreken met de vertegenwoordigers van de lokale besturen en provincies en te luisteren naar hun bekommernissen.

Tot slot

Tot slot nog een overzicht van het belangrijkste regelgevend werk dat de minister in de loop van de regeerperiode wil aanpakken. Het gaat om:

- Aanpassing provinciedecreet m.b.t. sluitende lijst van provinciale bevoegdheden met grondgebonden karakter
- Uitvoeringsbesluiten m.b.t. het financiële luik voor gemeenten, OCMW's en provincies en m.b.t. externe audit voor lokale besturen
- Uitvoeringsbesluit over de rechtspositieregeling voor het personeel van de OCMW's
- Uitvoeringsbesluit m.b.t. onderlinge personeelsmobiliteit tussen lokale besturen
- Aanpassing decreet intergemeentelijke samenwerking van 6 juli 2001
- Aanpassing subsidiebesluit van 21 juni 1989
- Een Vlaams kiesdecreet voor de lokale en provinciale verkiezingen opmaken.

Tot hier het overzicht van de meest belangrijke uitdagingen die het binnenlands bestuur te wachten staan in de volgende werkjaren en een plan van aanpak om elk van die uitdagingen succesvol aan te pakken.

Beleidsnota 2009-2014 Stedenbeleid

De ambitie van het regeerakkoord luidt: Werk maken van duurzame, creatieve steden. Stedelijke kernen uitbouwen tot aantrekkelijke woonkernen met een evenwichtige sociale en demografische mix en een sterk sociaal weefsel, met een interessant cultureel, onderwijs-, verzorgings-, mobiliteit-, winkel- en arbeidsaanbod, evenals betaalbare woningen. De Vlaamse Regering neemt maatregelen om een vlotte, veilige en breed toegankelijke mobiliteit te garanderen, in het bijzonder in de steden via een multimodale duurzame bereikbaarheid tegen 2020.

Uit de omgevingsanalyse in de beleidsnota blijkt dat we het belang van de steden voor Vlaanderen nauwelijks kunnen overschatten. Meer dan anderhalf miljoen Vlamingen wonen in een stad. De diversiteit van de stadsbevolking vertaalt zich in een verscheidenheid aan troeven en noden. Daarnaast zijn nog veel meer mensen aangewezen op de stad onder meer voor hun job, ontspanning, zorg en onderwijs. De uitdagingen situeren zich op een heel brede waaier van domeinen: economie, innovatie, mobiliteit, ruimtelijke ordening, onderwijs, welzijn en milieu...

Een ambitieus en horizontaal Vlaams stedenbeleid is meer dan ooit nodig om een belangrijke doelstelling van het "pact 2020" waar te maken: de omvorming van Vlaanderen tot een groen stedengewest. Het stedenbeleid gaat uit van een visie op lange termijn. Niet alleen de steden hebben Vlaanderen nodig, Vlaanderen kan ook niet zonder krachtadige steden. De steden dragen bij tot de doorbraken die de Vlaamse Regering in de periode 2009-2014 wil realiseren.

De beleidsnota heeft als visie *werk maken van duurzame en creatieve steden, in een groen en dynamisch stedengewest*. De regering vertaalt deze visie in 9 strategische doelstellingen.

Wonen in de stad wordt aantrekkelijker

Het Vlaamse stedenbeleid biedt de steden ondersteuning en ruimte om verder te bouwen aan hun aantrekkingskracht als woonplek, zowel voor de huidige als voor toekomstige inwoners. De verjonging en verkleuring van de stadsbevolking vormen een stimulans voor stedelijke ontwikkeling en stadsvernieuwingen. De regering legt volgende klemtonen:

- kindvriendelijke steden
- betaalbaar wonen op maat van ieders financiële draagkracht en woonwensen
- de buurt verfraaien
- aangenaam wonen in nette, groene en gezonde wijken
- investeren in kwaliteitsvolle en energiezuinige woningen
- slim en creatief omspringen met de beperkte ruimte

Een ruimtelijk stedelijk gebiedsbeleid ontwikkelen

De regering wenst een ruimtelijk "stedelijk gebiedsbeleid" te voeren. Daarbij gaat zij uit van een beleid gericht op ontwikkeling, concentratie en verdichting, maar met respect voor de draagkracht van de omgeving. Dat vertaalt zich in een bijkomend aanbod woningen, in een kwaliteitsvolle woonomgeving, een uitbreiding van kwaliteitsvolle ruimte voor economische activiteiten, de versterking van het stedelijk functioneren (diensten, gemeenschapsvoorzieningen) en de andere vormen van mobiliteit.

De regering zal het instrumentarium zoals het regeerakkoord 2009-2014 het omschrijft, inzetten voor het stedelijke gebiedsbeleid.

De steden zetten in op een open en warme samenleving

Steden vormen een staalkaart van de maatschappij. Van bloeiende buurten tot achterop hinkende wijken. Van welvaart tot armoede. Van voorsprong tot achterstand. Steden kunnen het leven van mensen op een hoger niveau tillen, maar tegelijkertijd kampen ze meer dan de rest van Vlaanderen met armoede en uitsluiting. De strijd tegen armoede en uitsluiting veronderstelt werken op verschillende beleidsdomeinen en op verschillende bevoegdheidsniveaus tegelijk.

De steden groeien uit tot belangrijke centra van creativiteit en ondernemerschap

Steden bieden toekomst en stimuleren vernieuwing. De aanwezigheid van talent, kennis, ervaring en lef maakt van hen de natuurlijke biotoop voor vernieuwing. Bovendien zorgen onderwijsinstellingen voor een nooit aflatende stroom van nieuwe kansen op innovatie en creativiteit. Ook de recente verjonging van de steden is hierbij een belangrijke troef. Steden nemen tal van initiatieven om hun stad aantrekkelijker te maken voor ondernemers. Maar de bovenlokale regelgeving begrenst hun handelen. Het Vlaamse stedenbeleid komt tegemoet aan de vraag van steden naar meer bewegingsvrijheid. Dat betekent maatwerk en ruimte voor eigen accenten. Door steden hefbomen aan te reiken om hun rol te versterken en door samen te werken, over de beleidsgrenzen en bevoegdheidsgrenzen.

De steden vergroenen

Zoals afgesproken in het Pact Vlaanderen 2020 moet Vlaanderen in 2020 ook op vlak van water- en luchtkwaliteit, bodembescherming, geluidshinder en biodiversiteit even goed scoren als andere economische topregio's. Veel aandacht zal gaan naar het overgangsgedebied tussen

het stedelijk gebied en het buitengebied. Het randstedelijke gebied moet evolueren van breuklijn tot knooppunt (bijvoorbeeld stadsbossen, stadsrandbos, groenpool). Vandaag hebben steden een pak ongebruikte ruimte: deze plekken teruggeven aan de inwoners geeft zuurstof aan de stad. Het Vlaamse stedenbeleid zal samenwerken met andere beleidsdomeinen om groene steden te realiseren.

Naar slimme mobiliteit in de steden

De Vlaamse Regering neemt maatregelen om een vlotte, veilige en breed toegankelijke mobiliteit te garanderen. Deze alomvattende aanpak voor heel Vlaanderen zorgt er mee voor dat de bereikbaarheid van de steden tegen 2020 merkbaar verbetert.

Een duurzaam mobiliteitsbeleid is geen anti-autobeleid, maar een beleid dat vertrekt vanuit het STOP-principe: voorrang voor voetgangers (Stappers), fietsers (Trappers) en collectief vervoer (Openbaar vervoer). Pas daarna komt Privévervoer. Door de nabijheid en de hoge concentratie aan potentiële gebruikers van het openbaar vervoer lenen steden zich hier perfect toe. Steden die hun mobiliteitsbeleid vanuit dit uitgangspunt opbouwen, worden leefbaarder, veiliger en bereikbaarder. Dat veronderstelt onder andere een aangepaste inrichting van het openbaar domein, verschillende vervoersmodi laten inhaken (bijvoorbeeld fiets op de tram), duurzaam vervoer stimuleren, werken met verkeersleefbaarheidsplannen op wijk- en stadsniveau en de woon- en werkkernen binnen en tussen de steden beter verbinden.

De steden bieden meer ruimte voor inspraak en betrokkenheid van bewoners

De betrokkenheid van burgers, de bedrijfsweld en het middenveld is noodzakelijk voor een goed stedelijk ontwikkelingsbeleid. Het Vlaamse stedenbeleid

zal vernieuwende plannings- en participatievormen ondersteunen. Zo wenst ze rond thema's die voor de steden belangrijk zijn een "toekomstdenken" met de steden op te zetten. Hoe kunnen steden en Vlaanderen nog beter kennis over de evolutie van de steden opbouwen? Internationaal gezien maken toekomst- en procesdenken een steile opgang. De meerwaarde van toekomstscenario's voor Vlaamse steden is immers veelzijdig.

de stadscontracten onverminderd blijven inzetten. Ze wil het succes van de kennisuitwisselingsprogramma's met de steden doortrekken. Vlaanderen kan de kans op succes groter maken door stadsbesturen de nodige beleidsruimte en -instrumenten aan te reiken. De ondersteuningsmechanismen van de Vlaamse overheid mogen geen keurslijf opleggen aan de steden en moeten gepaard gaan met zo weinig mogelijk planlast.

Dit zijn experimenten die lokale en bovenlokale overheidsactoren, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, academici en inwoners aanzetten om samen te denken op langere termijn.

Versterkt en doeltreffend Vlaams stedenbeleid in partnerschap met steden die goed bestuurd worden

De Vlaamse Regering zal de steden nauw betrekken bij de invulling en uitwerking van de beleidsdoelen en de instrumenten van haar stedenbeleid. Ze zal het Vlaams Stedenfonds, het Stadsvernieuwingsfonds en

Alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid ondersteunen de steden

De Vlaamse Regering pleit voor een bevoegdheidsoverschrijdende en projectmatige aanpak. Concreet betekent dit een samenhangend en op elkaar afgestemd beleid, dat de verschillende beleidsdomeinen en administraties met elkaar verbindt. Deze aanpak vertrekt van een gemeenschappelijke agenda-bepaling binnen de administraties en de afstemming van de Vlaamse agenda op deze van de steden. Op die manier ver-

dwijnen de schotten tussen de beleidsdomeinen en vermindert de planlast. Meer maatwerk, minder betutteling en beter geïntegreerde procedures komen in de plaats.

Om deze strategische doelstellingen te bereiken formuleert de minister operationele doelstellingen:

Verderzetting van het Stedenfonds, evaluatie en optimalisatie

De regering zet de lopende beleidsovereenkomsten 2008-2013 onverminderd verder. De jaarlijkse dotatie aan het Stedenfonds blijft groeien. Zij zal de administratieve rapportering zoveel mogelijk vereenvoudigen en de financiële controle optimaliseren. Na evaluatie door de visitatiecommissie eind 2011 zal zij een ruim debat met de steden op gang brengen. De regering zal ook rekening houden met de conclusies van het auditverslag van het Rekenhof om het Stedenfonds bij te sturen. De nieuwe beleidsovereenkomsten bestrijken de periode 2014-2019.

Vlaamse overheid blijft stadsvernieuwingprojecten ondersteunen

Tijdens deze regeerperiode zal de Vlaamse overheid het decreet en uitvoeringsbesluit over de ondersteuning van stadsvernieuwingprojecten evalueren en aanpassen. Daarbij streeft zij een tweeledig doel na: een aantal kwaliteiten versterken enerzijds en anderzijds bepaalde hinderpalen voor een soepele en meer gerichte werking wegwerken.

Bij de selectie van de stadsvernieuwingprojecten zal meer aandacht gaan naar duurzaamheid, kindvriendelijkheid, revitalisering van achterstandswijken en toegankelijkheid.

Bij de beoordeling van de projecten zal de overheid extra aandacht besteden aan de kwaliteit van de uitvoeringsplannen.

Zij zal ook de bevindingen van het JESSICA (Joint European Support for Sustainable investment in City Areas) in overweging nemen.

Stadsregionale samenwerking vergemakkelijken

Het Vlaamse stedenbeleid zal stadsregionale samenwerking stimuleren en laat zich daarbij inspireren door de aanbevelingen van het eindrapport van het discussieplatform Rasterstad – Stadsregionale samenwerking. De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken formuleert tegen einde 2009 hierover een advies. De minister van Stedenbeleid zal dit advies van dichtbij opvolgen en in nauw overleg met de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur concrete voorstellen uitwerken.

Vlaamse overheid zet steden positief in de kijker

Met gerichte campagnes zal de Vlaamse overheid haar beleidsaccenten voor stedenbeleid in de kijker zetten. Het doel is om tot een positieve beeldvorming rond "de steden" te komen.

Het Belgische EU-voorzitterschap in 2010 biedt een unieke kans om Vlaanderen op de kaart te zetten als een zelfbewuste, toekomstgerichte en open deelstaat. Vlaamse steden spelen een cruciale rol in die positieve beeldvorming. Daarnaast heeft de Vlaamse overheid twee belangrijke instrumenten om de troeven van de steden in de kijker te zetten. De website www.thuisindestad.be en de "Thuis in de stad"-prijs.

Steden maken gebruik van stadsmonitor voor strategische meerjarenplanning

Het agentschap zal de stadsmonitor updaten, een nieuwe versie ligt klaar tegen de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Met een 200-tal indicatoren is de

stadsmonitor voor elke instantie en elke overheid die betrokken is bij stedelijke ontwikkeling een onmisbaar instrument om te meten, te leren en te communiceren.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft in 2008 een Meet- en Weetcel geïnstalleerd. In het kader van een optimaal Vlaams stedenbeleid zal het agentschap met deze cel de mogelijkheden om kennis uit te wisselen en samen te werken onderzoeken, en in concrete acties omzetten.

Verder onderzoekt het agentschap op welke manier en met welke partners het de internationale positie van de steden kan meten.

Vlaamse overheid breidt methodiek van stadscontracten uit en methodiek krijgt structurele verankering in reguliere werking Vlaamse overheid

De Vlaamse overheid zet de stadscontracten 2007-2012 verder, evalueert ze, en verbetert het beheer ervan. Op die manier kan de overheid ze vanaf 2012 vernieuwen voor de duur van de nieuwe lokale bestuursperiode.

Uit het eerste voortgangsrapport 2008 over de stadscontracten kwamen enkele minpunten naar voren. De overheid stelde een aantal "verbeteracties" voor: een duidelijk budgettair engagement van de Vlaamse Regering, de oprichting van een politiek-ambtelijke gemengde stuurgroep stadscontracten, de aanstelling van een projectleider voor de coördinatie op Vlaams niveau.

Onderzoek zal uitwijzen hoe men de methodiek van de stadscontracten structureel zal verankeren in de organisatie van de Vlaamse overheid.

Wisselwerkingen met andere beleidsvelden binnen de Vlaamse overheid opstarten en de bestaande verstevigen

De regering zal de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven toetsen op hun "stadsgevoeligheid" om verbeterpunten en doelstellingen uit te werken. Zij zal rond een haalbaar aantal prioriteiten van het stedenbeleid thematische domeinoverschrijdende programma's starten. Doel daarvan is de uitwerking van concrete voorstellen om het horizontaal Vlaamse beleid en de gebiedsgerichte aanpak van de steden te versterken.

Vlaams stedenbeleid beter wetenschappelijk ondersteunen

De stadsmonitor is een prima instrument om de effecten van de strategische en operationele doelstellingen op te volgen. Het agentschap zal de stadsmonitor beter bekend maken binnen de Vlaamse administratie, zodat andere beleidsdomeinen een beroep kunnen doen op actuele gegevens over de steden.

Het agentschap zal in samenspraak met de steden en het Kenniscentrum Vlaamse steden een onderzoeksagenda opstellen.

Samenwerking en overleg met andere overheden en stakeholders intensifiëren en intern afstemmen in functie van beter geïntegreerd en onderbouwd stedenbeleid

De huidige beleidsinstrumenten van het Vlaams stedenbeleid worden verder gezet en blijven toegankelijk voor de Vlaamse Gemeenschaps Commissie (VGC) en waar mogelijk en wenselijk afgestemd op maat van de VGC.

De Vlaamse overheid ondersteunt en stimuleert de steden om Europees en internationaal samen te werken. Zij zal initiatieven ondernemen om de Europese agenda voldoende alert te houden voor de noden van de Vlaamse steden. Zij zal ook de federale ontwikkelingen inzake haar stedenbeleid binnen de eigen federale bevoegdheden nauw volgen.

Beleidsnota 2009-2014 Inburgering en Integratie

Sinds enkele jaren winnen de thema's inburgering en integratie gestaag aan belang. In de vorige Vlaamse Regering vonden wij de bevoegdheid "Inburgering" expliciet in de titel van een minister. Tijdens de verkiezingscampagne waren inburgering en integratie prominent aanwezig in verschillende verkiezingsprogramma's. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat ook het regeerakkoord ruime aandacht besteedt aan deze thema's.

De Vlaamse Regering kiest voor een maatschappijmodel waarin mensen samenleven op grond van gelijkwaardigheid, binnen een gemeenschappelijk kader van normen en waarden. Daarbij respecteren zij ieders eigenheid. Het einddoel hiervan is een actieve participatie van iedereen in de Vlaamse samenleving. Ook wil de regering voldoende sociale samenhang in die samenleving creëren.

Nieuwe Vlamingen moeten gelijke kansen hebben onder meer op het vlak van onderwijs, werk en sociale contacten. Daarom moeten wij een blijvende en versterkte aandacht tonen voor de toegankelijkheid van "reguliere voorzieningen". Dit zijn instellingen waar iedereen gebruik van kan maken. Ook nieuwe Vlamingen moeten op een gelijke wijze toegang tot deze instellingen krijgen.

De minister ziet vier centrale uitdagingen, waarrond hij zijn strategische en operationele doelstellingen schikt.

- Meer nieuwe Vlamingen vinden hun plaats in onze samenleving
- De doelmatigheid van het aanbod is verder verbeterd
- De efficiëntie en effectiviteit van het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid zijn verhoogd
- Systematische opvolging en evaluatie zijn een feit.

Daarbij legt de minister de nadruk op het belang van het Nederlands. Nederlands leren en spreken is een absolute voorwaarde om in deze maatschappij te integreren. De regering zal de rol van de Huizen van het Nederlands om een behoeftedekkend, kwaliteitsvol en voldoende intensief aanbod van het Nederlands aan te bieden, versterken. De Huizen van het Nederlands krijgen een extra opdracht: taalpromotie. Daarmee moeten zij ervoor zorgen dat meer mensen Nederlands leren, maar ook echt Nederlands kunnen spreken. Opmerkelijk is dat de minister ook een campagne zal starten om "oude" Vlamingen ertoe aan te zetten standaard-Nederlands in hun contacten te gebruiken. Natuurlijk zal ons agentschap ook hier het voorbeeld geven.

INBURGERING

Te veel nieuwe Vlamingen vinden de weg naar het onthaalbureau niet. Anderen haken af na het primaire inburgerings-traject. De regering zal daarom doelgerichte, functionele en kwaliteitsvolle inburgeringstrajecten aanbieden. Hierbij wil zij ook aandacht besteden aan inburgeringstrajecten voor ouders van schoolgaande kinderen. Ook moeten nieuwe Vlamingen die nog geen deel uitmaken van de doelgroep kunnen gebruik maken van nuttige onderdelen van het traject.

Een belangrijk aandachtspunt van de minister ligt in de inburgering in het land van herkomst.

Kandidaat-inwijkelingen moeten de mogelijkheid krijgen om zich al in het land van herkomst voor te bereiden op hun komst naar Vlaanderen. Er moet een vrijwillige en kosteloos aanbod inburgering komen in de herkomstlanden. Dit kan geen invloed hebben op de afgifte van een verblijfsvergunning. Daarvoor moet de Vlaamse overheid het inburgeringsdecreet wijzigen.

De minister wil een aanbod dat aangepast is voor *minderjarige* nieuwkomers ontwikkelen. Hij zal de taak van de onthaalbureaus verduidelijken en scherp stellen.

Een belangrijk aandachtspunt is het *civiel effect* van inburgering. Dit is de maatschappelijke valorisatie van de inburgering. In mensentaal: waarvoor kan je "inburgeringsattest" of "inburgeringscertificaat" dienen? De minister wil inburgering daarvoor structureel verankeren in andere beleidsdomeinen. Daarbij denkt hij expliciet aan het ambtenarenwezen, zowel het Vlaamse als het lokale.

De Vlaamse Regering wenst een *inclusieve aanpak* over haar verschillende beleidsdomeinen. Een geïntegreerd actieplan Integratie moet per beleidsdomein doelstellingen en maatregelen opstellen. Een nieuwe Commissie Integratie zal dit plan opmaken, coördineren en later evalueren. In deze commissie zullen wij de verschillende beleidsdomeinen, de doelgroep en het middenveld vinden.

Ook de *integratiesector* zelf moet meer samenwerken en onderlinge afstemming zoeken. Het Vlaams Expertisecentrum Migratie en Integratie (VLEMI) moet het netwerk van integratiecentra en integratiediensten coördineren. Dit centrum ondersteunt ook het inburgeringsbeleid, en verzorgt de link tussen inburgering en integratie. De regering wil de werking met convenanten verbeteren, de planlast verminderen, en de regierol van de lokale besturen duidelijk bepalen.

De minister zal in 2010 voor de eerste keer de *Staten-Generaal van Inburgering en Integratie* organiseren. Die moeten input leveren om een langetermijnvisie en -strategie uit te tekenen.

De regering wil ook het debat over de rol van de islam niet uit de weg gaan. Daarbij wil zij het inburgeringsdebat niet verenigen tot een islam-probleem.

De regering wil ook een behoeftedekend aanbod van kwaliteitsvolle *woonwagenterreinen* uitbouwen. Daarvoor wil de regering lokale besturen wijzen op de afspraak om voldoende duurzame staanplaatsen te realiseren.

De minister wil *mensen zonder wettig verblijf* beter toeleiden naar de programma's voor vrijwillige terugkeer. Zij wil ook de basisrechten van deze mensen op het vlak van onderwijs en gezondheid gewaarborgd zien.

De minister zal nagaan hoe hij decretale bepalingen over de deelsector "*sociaal tolken en vertalen*" in concrete regels kan vertalen.

Hij zal ook bekijken of de bestaande subsidiekaders leiden tot de beste besteding van de middelen in de integratiesector.

De minister wil ook werk maken van een systematische opvolging en monitoring. Daarvoor wil hij een integratiekaart en een lokale integratiemonitor ontwikkelen. Hij wil ook de Kruispuntbank hervormen, en aandacht besteden aan het wetenschappelijk onderzoek.

Meer info

De volledige beleidsnota's kunt u raadplegen op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur www.binnenland.vlaanderen.be bij de rubriek publicaties.

Vlaamse OCMW-financiën vanuit een macro-perspectief deel II

Ontsluiting van de gegevens vervat in de elektronische vorm van de OCMW-jaarrekening

Begin juli 2007 viel bij de 308 Vlaamse OCMW's een schrijven in de bus met betrekking tot de elektronische vorm van de jaarrekening van de OCMW's. Aanleiding daartoe was de publicatie in het Belgisch Staatsblad van enerzijds het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 en van anderzijds het ministerieel besluit van 20 juli 2006 tot vaststelling van de bestandsarchitectuur. Via deze regelgeving werden de Vlaamse OCMW's verplicht om hun jaarrekening, niet alleen in de oude vertrouwde papieren vorm, maar tevens in elektronische vorm te bezorgen aan de gouverneur. Een verplichting die geldt vanaf het boekjaar 2006.

De elektronische vorm van de jaarrekening bestaat uit twee bestanden: enerzijds een bestand met de gegevens van de proef- en saldibalans en anderzijds een bestand met de gegevens van de toelichting en het schema van de financiële stromen. Deze bestanden kunnen in vele gevallen aangemaakt worden vanuit de boekhoudsoftware die klassiek in gebruik is in de lokale sector.

Voor de aanmaak van het tweede bestandje wordt door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) tevens een gratis tool ter beschikking gesteld op www.binnenland.vlaanderen.be/fbb.

Op basis van de informatie uit het eerste bestand (met de gegevens uit de proef- en saldibalans) verscheen er reeds een eerste artikel "Vlaamse OCMW-financiën vanuit een macro-perspectief" in het jaar van 2007.

Nu ook de verzameling en de verwerking van het tweede bestand (met de gegevens uit de toelichting en het schema van de financiële stromen) vlot begint te lopen, wordt hieraan een artikel gewijd. Per balansrubriek wordt aangegeven hoeveel procent ze vertegenwoordigt in het totaal van het actief en passief en vervolgens wordt de rubriek verder beschreven aan de hand van de beschikbare gegevens uit de toelichting.

Cijfermateriaal

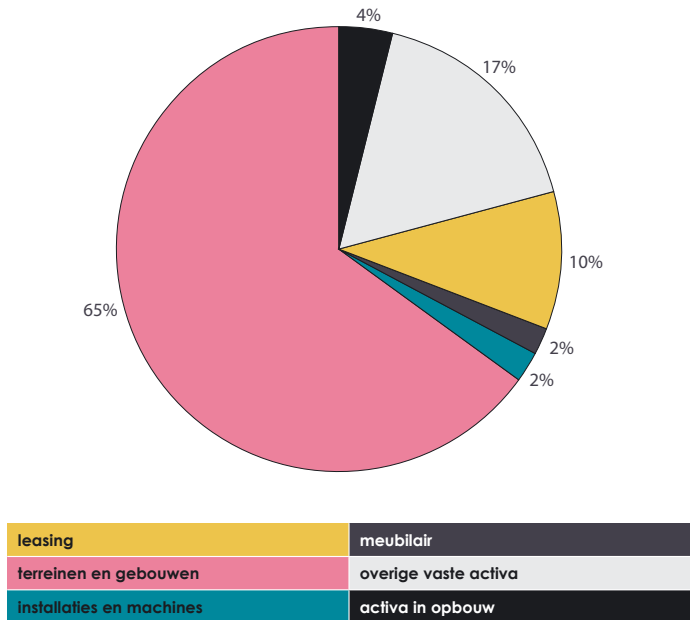
De gegevens in verband met de samenstelling van de activa en passiva zijn gebaseerd op het bestand van de proef- en saldibalans voor 81,5% van de OCMW-besturen. De verdere bespreking per rubriek gebeurt aan de hand van de gegevens uit het bestand van de toelichting van 30% van de besturen. Op die manier proberen we de evolutie van de cijfers doorheen 2007 weer te geven.

De **oprichtingskosten**, die slechts 0,05% van het balanstotaal bedragen, worden in de toelichting uitgesplitst in vier rubrieken. Het aandeel van de herstructureringskosten is met 52% het grootst, gevolgd door de kosten bij uitgifte van leningen (26%), de kosten van oprichting en schenkingen (13%) en de andere oprichtingskosten (9%).

De **immateriële vaste activa** worden in de toelichting verder onderverdeeld in plannen en studies (54%), concessies en octrooien (46%), goodwill en vooruitbetalingen. De immateriële vaste activa vertegenwoordigen 0,14% van het balanstotaal.

De **materiële vaste activa** zijn met 68,56% van het balanstotaal de belangrijkste post aan de actiefzijde van de balans. Als we ze verder onderverdelen per rubriek (zie grafiek volgende pagina), dan blijkt dat de terreinen en gebouwen goed zijn voor 65% van de materiële vaste activa, ge-

samenstelling materiële vaste activa

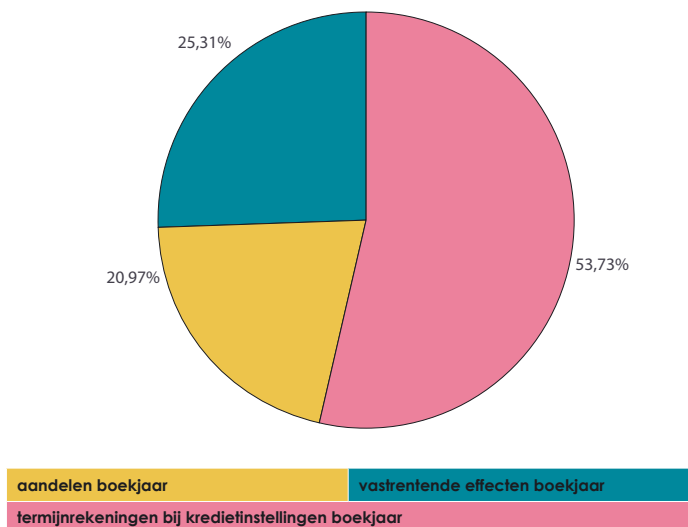
volgd door de overige vaste activa (17%). Uit de cijfergegevens van de toelichting blijkt ook dat 41% van de gerealiseerde aanschaffingswaarde in 2007 bestemd is voor terreinen en gebouwen en 37% voor vaste activa in aanbouw. Er werden geen meerwaarden geboekt en er werden ook geen meerwaarden verworven van derden.

De belangen in rechtspersonen, de vorderingen op rechtspersonen en de overheidseffecten en de borgtochten betaald in contanten vormen samen de **financiële vaste activa** en zijn goed voor 4,35% van het balanstotaal. De netto-boekwaarde van de belangen in rechtspersonen (93% van de totale waarde van de financiële vaste activa) stijgt in het boekjaar 2007 met 12%. De toename wordt niet zozeer verklaard door nieuwe aanschaffingen dan wel door het boeken van meerwaarden.

De **vorderingen op ten hoogste een jaar** vertegenwoordigen 10,5% van het balanstotaal en worden in de toelichting uitgesplitst in gewone werkingsvorderingen (54%) en overige werkingsvorderingen (46%). De **vorderingen op meer dan een jaar** (2% van het balanstotaal) bestaan hoofdzakelijk uit vorderingen wegens subsidies (88%).

Zoals blijkt uit volgende grafiek, gebeurt iets meer dan de helft van de **geldbeleggingen** (8,5% van het balanstotaal) in termijnrekeningen, gevolgd door beleggingen in vastrentende effecten en beleggingen in aandelen. De belegging in aandelen kent in het boekjaar 2007 een stevige groei met ongeveer 270%. Dit cijfer moet uiteraard met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Volgens de beschikbare gegevens kan de helft van de toename op rekening van 1 OCMW worden geschreven. De belegging in vastrentende effecten is in 2007 lichtjes gedaald (-3%) en gebeurt hoofdzakelijk in effecten die zijn uitgegeven door kredietinstellingen (91%).

samenstelling geldbeleggingen

In de toelichtende staat over de **investeringssubsidies en schenkingen met specifiek doel** (13,5% van het passief totaal) wordt expliciet melding gemaakt van de oorsprong van subsidies en schenkingen. Investeringssubsidies worden in hoofdzaak verworven van andere overheden (83%), vervolgens van de gemeente (16%) en slechts minimaal van particulieren (1%). Schenkingen met specifiek doel worden dan weer hoofdzakelijk van particuliere instellingen ontvangen (94%). Er werden geen schenkingen van andere overheden ontvangen.

Ongeveer de helft van de aangelegde **voorzieningen voor risico's en kosten** wordt gedoteerd door de gemeente (51%). Opgesplitst per rubriek wordt 42% van de voorzieningen voor pensioenen van de voorzitter gedoteerd, 97% van de voorzieningen voor grote herstellings- en onderhoudswerken en 73% van de voorzieningen voor overige risico's en kosten. Eén bestuur legt een gedoteerde voorziening voor belastingen aan. De voorzieningen voor risico's en kosten vormen samen 4,5% van het totaal van de passiva van de Vlaamse OCMW's. De grafiek rechts geeft een uitsplitsing van de aangelegde voorzieningen per rubriek.

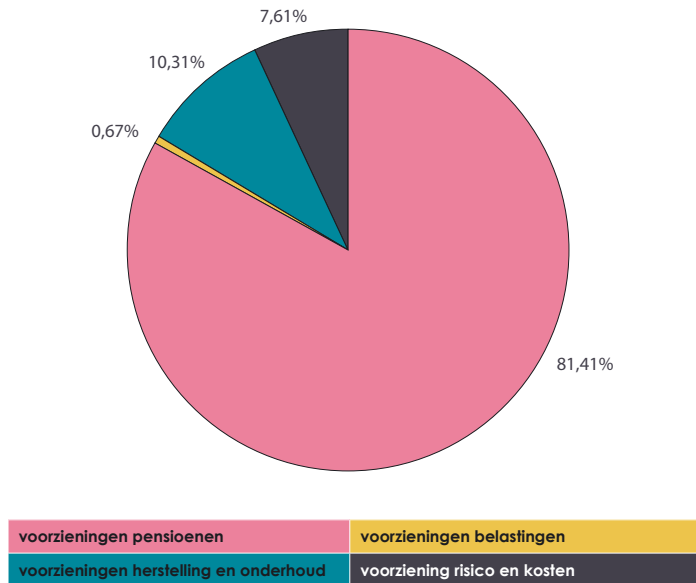
De toelichtende staat over de **schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan een jaar** geeft informatie over de looptijd van deze schulden en er wordt tevens vermeld of de lasten geheel of gedeeltelijk door een derde gesubsidiëerd worden. Deze schulden maken met 23% van het balanstotaal de tweede belangrijkste post van de passiefzijde van de balans uit.

De totale financiële schuld (samengesteld uit leasing en leningen) bedraagt 87% van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan een jaar. Het resterend percentage heeft betrekking op ontvangen vooruitbetalingen op investeringssubsidies. Het aandeel van de borgtochten in contanten en van de overige schulden is te verwaarlozen (respectievelijk 0,01% en 0,1%).

Van de totale financiële schuld heeft 92% een looptijd van meer dan één jaar en 99% van deze schuld is ten laste van het OCMW. Opgesplitst naar hun aard zijn 76% van de schulden aangegaan bij kredietinstellingen, 17% heeft betrekking op leasingschulden en de resterende 7% zijn overige leningen (bijvoorbeeld obligatieleningen).

Voor de **werkingsresultaten** wordt in de toelichting meer informatie gegeven over de evolutie ten opzichte van het vorige boekjaar van de andere opbrengsten, de personeelskosten, de waardeverminderingen, de andere werkingskosten en de overige financiële opbrengsten. Voor het jaar 2007 zijn de voornaamste evoluties een toename van 12% bij de andere opbrengsten en een vermindering met 22% van de andere werkingskosten. De personeelskosten worden verder opgesplitst in bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen (+4%), werkgeversbijdragen voor wettelijke verzekeringen (+5%), werkgeversbijdragen voor bovenwettelijke verzekeringen (+1%), andere personeelskosten (+17%) en pensioenen en soortgelijke verplichtingen (-5%).

samenstelling voorzieningen

Volgens de staat van de **uitzonderlijke resultaten** dalen zowel de uitzonderlijke opbrengsten als de uitzonderlijke kosten in 2007 met ongeveer de helft. Bijna alle uitzonderlijke kosten en 97% van de uitzonderlijke opbrengsten worden aangerekend aan de gemeentelijke bijdrage.

In de toelichting moet geen bijkomende informatie worden verstrekt voor de balansrubrieken voorraden (0,5% van het balanstotaal), liquide middelen (5,6%), kapitaal (44,2%), herwaarderingsmeerwaarden (1,7%), gemeentelijke bijdrage in de werking en de aflossingen (7,6%) en gecumuleerd resultaat (-5%).

Meer info
www.binnenland.vlaanderen.be/fbb

Implementatie besluit rechtspositieregeling

Algemene stand van zaken op 1 oktober 2009

Bijna een jaar geleden, op 1 januari 2009, moest elke gemeente wettelijk gezien over een nieuwe plaatselijke rechtspositieregeling beschikken. Bovendien moest elke aangepaste personeelsregeling in overeenstemming zijn met het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatsstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (afgekort 'BVR RPR'). Hoog tijd om een tussentijdse balans op te maken van de implementatie van het BVR RPR bij de 308 Vlaamse gemeenten. Met andere woorden, hoe ver staan onze lokale besturen momenteel met de toepassing van het nieuwe personeelsbeleid?

In dit artikel presenteren we een reeks cijfergegevens over de toepassing van het BVR RPR in Vlaanderen, zoals vastgesteld op 1 oktober 2009. Allereerst staan we stil bij het tijdstip van implementatie door de gemeenteraden. Verder onderzoeken we of ze dit besluit op rechtsgeldige wijze hebben toegepast. Tot slot besteden we enige aandacht aan vier inhoudelijke thema's die meermaals het voorwerp van schorsing waren bij het administratief toezicht op de naleving van het BVR RPR.

Tijdstip van implementatie

Precies negen maanden na de officiële *deadline* voor de implementatie van het BVR RPR (1 januari 2009) stellen we vast dat 290 lokale besturen ten minste één versie van een eigen rechtspositieregeling hebben vastgesteld in een gemeenteraadsbesluit. De overige 18 gemeenten hebben hun administratief en geldelijk statuut nog niet omgezet in een nieuwe plaatselijke rechtspositieregeling.

Daarnaast blijkt dat meer dan twee derde van de gemeenten zijn gemeenteraadsbeslissing nam en overmaakte aan de toezichthoudende overheid in de periode december 2008 - januari 2009. Dit resulteerde in een sterk verhoogde werklast bij de provinciale afdelingen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Hoe elke afdeling erin slaagde om alle besluiten tijdig te toetsen aan het BVR RPR, leest u in de kaderstukjes.

Toepassing BVR RPR en bestuurlijk toezicht

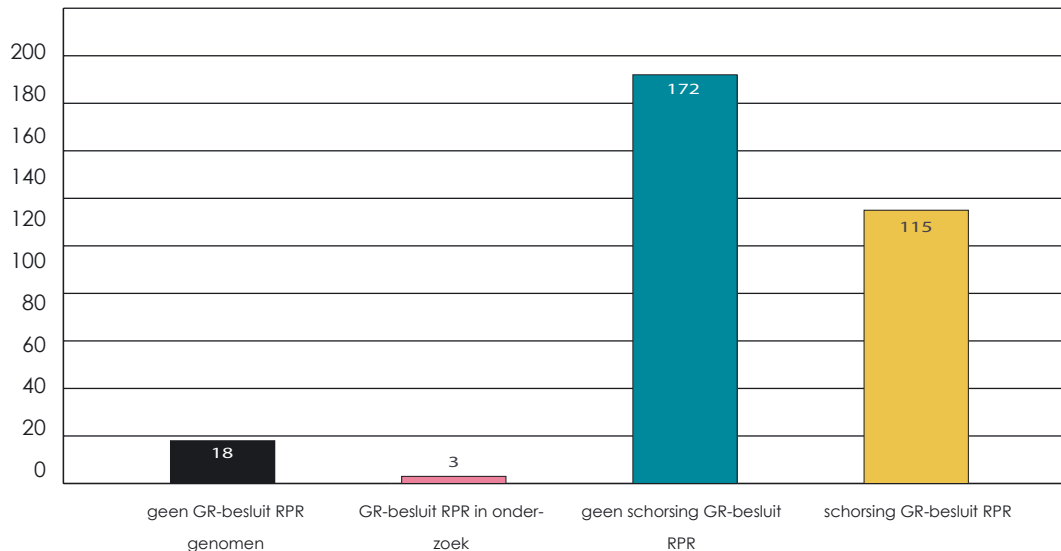
De meerderheid van de plaatselijke rechtspositieregelingen stemde, bij de eerste inzending naar de toezichthoudende overheid, overwegend overeen met het BVR RPR. De toezichthoudende overheid is bij 172 gemeentebesturen niet schorsend opgetreden. Anderzijds schorste de toezichthoudende overheid in ongeveer een derde van de plaatselijke rechtspositieregelingen één of meerdere artikelen. Slechts in uitzonderlijke

gevallen werden alle artikelen van een lokale rechtspositieregeling geschorst. Volledigheidshalve wijzen we erop dat bij het afsluiten van dit onderzoek nog drie gemeenteraadsbesluiten tot vaststelling van een lokale rechtspositieregeling op hun wettelijkheid getoetst worden door de toezichthoudende overheid.

De reacties van de lokale besturen op de schorsing van hun rechtspositieregeling bleken zeer uiteenlopend te zijn. Iets meer dan 40% van de gemeenten die geconfronteerd werden met een schorsing, besliste om de geschorste artikelen in te trekken en een (gedeeltelijk) nieuw besluit vast te stellen, dat ditmaal wel in overeenstemming was met het BVR RPR. Een derde van de gemeenten opteerde voor een aanpassing of een rechtvaardiging. Tot slot werd ongeveer 20% van de geschorste besluiten vernietigd (de aanpassing of rechtvaardiging van het lokale bestuur was nog steeds in strijd met het BVR RPR) of van rechtswege nietig verklaard (geen reactie van het lokale bestuur op de schorsing binnen de voorgeschreven termijn van 100 of 60 dagen¹).

¹ Het decreet van 23 januari 2009 tot wijziging van het gemeentedecreet van 15 juli 2005 bepaalt dat vanaf 1 juli 2009 de termijn na schorsing voor gemeenten nog slechts 60 dagen bedraagt. Tot 1 juli 2009 gold een termijn van 100 dagen.

stand van zaken implementatie BVR RPR in Vlaamse gemeenten op 1 oktober 2009 (totaal aantal gemeenten: 308)

Reactie gemeentebestuur na schorsing	aantal	%
Termijn waarbinnen het gemeentebestuur handelend kan optreden loopt nog	5	4,4%
Aanpassing/handhaving	39	33,9%
Intrekking gemeenteraadsbesluit tot vaststelling van de lokale rechtspositieregeling	47	41,7%
Vernietiging/van rechtswege nietig	24	20,0%
Totaal aantal schorsingen	115	100,0%

Pijnpunten BVR RPR

Naast het statistische luik van onze tussentijdse *round-up*, staan we ook even stil bij de moeilijkheden van de besturen om bepaalde inhoudelijke thema's rechtsgeldig en correct om te zetten. Op basis van de meest frequent geschorste artikelen uit het BVR RPR selecteerden we een viertal pijnpunten.

Afwijkende aanwervings- en selectieprocedures

Een eerste probleem situeerde zich in de mogelijkheid om een afwijkende aanwervings- en selectieprocedure vast te stellen voor drie soorten betrekkingen:

- Betrekkingen die kunnen ingesteld worden ter uitvoering van werkgelegenheidsmaatregelen van de hogere overheid, met een beperkte tewerkstellingsduur (art. 25 BVR RPR)
- Contractuele vervangingen (art. 26 BVR RPR)
- Contractuele betrekkingen, al dan niet ter uitvoering van een werkgelegenheidsmaatregel van de hogere overheid, met een maximale tewerkstellingsduur van één of twee jaar (art. 27 BVR RPR).

Hoewel deze bepalingen een facultatief karakter hebben, zijn de lokale besturen wel gebonden aan enkele verplichtingen. Zo zijn de besturen verplicht om de algemene aanwervings- en selectiepro-

cedures toe te passen als zij geen afwijkende procedures instellen voor de drie voornoemde soorten betrekkingen. Met andere woorden, de besturen moeten een beleidskeuze maken in hun lokale rechtspositieregeling over de procedures die moeten gevolgd worden bij aanwervingen. Uit onze analyse bleek dat een aantal besturen hadden nagelaten deze keuze te maken. Bovendien hadden ze de keuze vaak toevertrouwd aan de aanstellende overheid, terwijl de gemeenteraad hiervoor bevoegd is (art. 43, §2, 4° van het gemeentedecreet).

Aanpak administratief toezicht van de provinciale afdelingen Personeel van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur

Door de implementatie van het BVR RPR was het jaar 2008 een drukke periode voor de personeelsadministratie van de gemeenten. Maar ook de provinciale afdelingen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur werden geconfronteerd met een verhoogde werklust. Naast het uitoefenen van het administratief toezicht waren deze afdelingen immers het eerste aanspreekpunt voor alle vragen van lokale besturen over de concrete toepassing van het BVR RPR. In dit kaderstuk vertelt elke afdeling hoe ze de gemeenten uit haar provincie bijstond op weg naar een nieuwe lokale rechtspositieregeling.

Provinciale afdeling Antwerpen

Jan Verhulst: Sinds de invoering van de *krachtlijnen Kelchtermans* is er in de provinciale afdeling Antwerpen meer en meer een tendens ontstaan om bij belangrijke en ingrijpende dossiers voorafgaand overleg te plegen met de lokale besturen. De vraag naar dergelijke ondersteuning gaat daarbij steeds uit van de lokale overheden.

Ook naar aanleiding van de invoering van de RPR heeft een overgrote meerderheid van de gemeenten ons voorafgaandelijk zijn ontwerp teksten voor advies bezorgd. Nadat deze grondig waren nagekeken, werden onze opmerkingen in een bespreking met vertegenwoordigers van het bestuur nader toegelicht. Hierbij werden aan de gemeentebesturen de pijnpunten gesignaleerd en werd gevraagd om onwettige bepalingen aan te passen.

Binnen onze provincie heeft vrijwel geen enkel lokaal bestuur een beroep gedaan op een consultantsbureau. Wel heeft bijna elke gemeente zich in grote mate gebaseerd op het voorbeeldstatuut van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. De gemeentebesturen die vooraf niet met onze afdeling hebben overlegd, hebben zich bovendien dikwijls gebaseerd op rechtspositieregelingen van andere gemeenten die reeds door ons waren geverifieerd.

Slechts uitzonderlijk diende in het kader van het administratief toezicht te worden opgetreden omdat er onwettige bepalingen in de RPR werden gedetecteerd.

Aan de meeste besturen werd een brief gestuurd waarin zij werden gewezen op een aantal vergissingen, redactionele fouten en/of foutieve verwijzingen. In de brief werd ook verzocht om deze fouten op korte termijn recht te zetten en daarna naar ons terug te koppelen.

Overurenregeling

Het tweede heikel thema bij de implementatie was de overurenregeling (art. 140 t.e.m. 142 BVR RPR). Vooral het toepassingsgebied voor personeelsleden van niveau A bleek problematisch. Volgens artikel 141 van het BVR RPR heeft deze categorie van personeelsleden recht op de uitbetaling van de gepresteerde overuren als over een periode van vier maanden

den de gemiddelde arbeidstijd groter is dan 38 uur per week. Daarbij hebben ze echter geen recht op extra inhaalrust of een toelage. Een aantal besturen interpreteerde deze laatste regel verkeerd door de personeelsleden van niveau A volledig uit te sluiten van de gehele overurenregeling, inclusief de verstoringstoelage.

Daarnaast stelden we vast dat sommige besturen hun uurschema's en toelagen niet in overeenstemming brachten met de bepalingen uit artikel 141, §2 BVR RPR.

Feestdagen

Een volgend pijnpunt betrof de toekenning van compensatie voor feestdagen die samenvallen met een zaterdag of een zondag (art. 179 BVR RPR). Deze bepaling gaat uit van het principe dat een feestdag een kalendergebonden vrije dag is. Personeelsleden die door een aangepast uurrooster hun vrije dag genieten op een feestdag die niet op een zaterdag of zondag valt, hebben bijgevolg geen recht op een compensatie in de vorm van een extra vrije dag of een vervangingsloon. Besturen die deze uitbreiding opnamen in hun lokale rechtspositieregeling, werden geconfronteerd met een (gedeeltelijke) schorsing.

Dienstvrijstelling voor bloedafname

Ten vierde stelden we strijdigheden vast met artikel 215 BVR RPR, dat dienstvrijstelling toekent aan personeelsleden die bloed, plasma of bloedplaatjes geven aan erkende instanties. De meest voorkomende fout bestond erin dat sommige besturen slechts één dag dienstvrijstelling per kwartaal toekenden bij elke bloedafname, terwijl het BVR RPR één dag per maand voorschrijft.

Conclusie

Aan de hand van de gegevens waarover ons agentschap tot nu toe beschikt, blijkt dat op 1 oktober 2009 de overgrote meerderheid van de Vlaamse gemeenten een eigen RPR heeft vastgesteld. Bijgevolg hebben de meeste besturen het denkwerk over de beleidskeuzes achter de rug, wat geresulteerd heeft in een eerste versie van 290 plaatselijke RPR's. Bovendien verwachten we dat de overige gemeenten spoedig een eigen rechtspositieregeling zullen vaststellen.

Provinciale afdeling Oost-Vlaanderen

Wim Vandenhoute: De besturen in Vlaanderen werden na de totstandkoming van het BVR RPR door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ondersteund met onder meer infosessies, een voorbeeld van rechtspositieregeling en FAQ's op de website.

Het gros van de Oost-Vlaamse gemeenten gaf aan het BVR RPR te implementeren eind 2008. Verscheidene van deze besturen lieten zich bijstaan door een consultantsbureau. Een vraag om vooraf ontwerpen van rechtspositieregelingen te bespreken kreeg niet veel respons. Die vraag nam eind 2008 wel toe maar toen kwamen de gemeenteraadsbesluiten, waarin de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel werd vastgesteld, al toegestroomd. Op de meeste rechtspositieregelingen is daardoor enkel toezicht uitgeoefend gepaard met monitoring.

De stad Gent implementeerde midden 2008 als eerste de voorwaarden waaraan volgens de Vlaamse Regering een rechtspositieregeling voor gemeentepersoneel minimaal moet voldoen. Dit dossier is in samenwerking en overleg met de centrale afdeling Personeel behandeld. Het resultaat daarvan vormde de basis voor de behandeling van alle andere dossiers die sindsdien werden ingediend. Ook de inzichten en afspraken binnen de permanente werkgroep personeel werden aangewend. Op deze wijze beoogde onze afdeling het toezicht op de rechtspositieregelingen zo consequent mogelijk gestalte te geven. Rechtsschendingen, zoals de miskennis van bevoegdheidsverdelende regels, werden verwerkt in een maatregel van toezicht (schorsing). Daarnaast werd aan elke gemeente telkens een uitgebreide bijlage met opmerkingen en aanbevelingen bezorgd. Een gemeente die daarop wenste in te gaan, kon daarmee zijn voordeel doen. Deze monitoring verklaart gedeeltelijk waarom veel gemeenten zijn overgegaan tot rechtzetting zonder dat dit gepaard ging met een handhaving of een rechtvaardiging."

derheid van de besturen een erkend selectiebureau in bij de werving van nieuwe personeelsleden. Verder kiest 15% van de gemeenten bij de invulling van vacante functies bij voorrang voor een bevorderingsprocedure, een procedure van interne personeelsmobiliteit of een combinatie van beide (art. 9 BVR RPR). Bovendien gebeurt het zelden dat een gemeenteraad functies reserveert voor personen met een arbeidshandicap (art. 29 BVR RPR). Het BVR RPR verplicht de gemeenten nochtans om 2% van het totale aantal betrekkingen te laten vervullen door personen met een arbeidshandicap.

De vaststelling van afwijkende aanwervings- en selectieprocedures voor bepaalde betrekkingen vindt wel ingang bij de besturen (art. 25-27 BVR RPR). Deze maatregel blijkt vooral populair voor contractuele vervangingen (93% van de besturen) en contractuele betrekkingen met een maximale duur van 1 à 2 jaar (88%), en in mindere mate voor contractuele functies met een beperkte duur die ingesteld worden ter uitvoering van werkgelegenheidsmaatregelen van de hogere overheid (69%). Deze resultaten zijn logisch, aangezien deze betrekkingen een specifiek en tijdelijk karakter vertonen.

Tot slot is de mogelijkheid tot het aanleggen van een wervingsreserve bij een selectieprocedure in bijna alle gemeenten opgenomen.

Proefperiode en tussentijdse evaluatie

Wat de facultatieve maatregelen van de proefperiode betreft, stellen we vast dat een grote meerderheid van de besturen opteert voor een tussentijdse evaluatie als de proefduur zes maanden of langer bedraagt (art. 35, §2 BVR RPR). Indien deze tussentijdse evaluatie negatief is, kiest ongeveer 75% van de gemeenten voor een bijkomend gesprek met het betrokken personeelslid. Op die manier kan zijn of haar functioneren binnen de organisatie tijdig bijgestuurd worden. Ondanks de

Welke facultatieve maatregelen uit het BVR RPR nemen gemeenten op in hun lokale rechtspositieregeling?

Met de uitvaardiging van het BVR RPR stelde de Vlaamse overheid een nieuw personeelskader ter beschikking van de Vlaamse gemeenten. Dit raamwerk bevat een waaier aan Human Resources-maatregelen waarmee besturen hun lokaal personeelsbeleid vorm kunnen geven. Bovendien geeft het facultatieve karakter van enkele maatregelen hen de kans om autonoom te beslissen welke instrumenten zij opnemen in hun lokale rechtspositieregeling. Hoe frequent een aantal personeelsbeleidsmaatregelen wordt geïmplementeerd, zetten we hier even op een rijtje.

In de analyse werden gegevens opgenomen van de 285 Vlaamse gemeenten die voor 1 september 2009 een nieuwe lokale rechtspositieregeling vaststelden naar aanleiding van het BVR RPR van 7 december 2007. Achtereenvolgens bespreken we, aan de hand van de verschillende thema's in de rechtspositieregeling, de implementatie van diverse HR-maatregelen.

Werving en selectie

Voor de uitvoering van de werving en selectie kunnen lokale besturen ervoor opteren om de volledige selectieprocedure uit te besteden aan een erkend selectiebureau (art. 20 BVR RPR). Tot op dit ogenblik schakelt slechts een kleine min-

Provinciale afdeling Vlaams-Brabant

Ludo Steenwinckel: In het voorjaar van 2008 werden alle gemeentesecretarissen via mail bevestigd naar hun geplande aanpak en vooropgezette timing. Verder werd gevraagd naar een eventuele samenwerking met het OCMW en/of andere besturen, of met een consultantsbureau. Ook werd gevraagd welke onderwerpen uit het BVR RPR nog bijkomende informatie of toelichting vereisten. De bestaande knelpunten werden vervolgens via elektronische nieuwsbrieven extra toegelicht.

Heel wat besturen uit de provincie Vlaams-Brabant deden een beroep op een consultantsbureau. Daarnaast hadden een 15-tal kleinere gemeenten besloten om de handen in elkaar te slaan, en samen aan een basistekst te werken. Onze afdeling bood daarbij ondersteuning. Dit gebeurde via werkvergaderingen en de elektronische uitwisseling van teksten. Ook de telefoon stond vaak roodgloeiend. Voorafgaandelijk werden slechts een vijftal volledige ontwerpdocumenten ingediend. Begin januari 2009 ontving onze afdeling op een paar dagen tijd, zo'n 38 gemeenteraadsbesluiten tot vaststelling van een lokale rechtspositieregeling. De overige werden ingediend in februari en maart.

Bij het nazicht van deze documenten werden heel wat redactionele fouten, vergissingen en verkeerde verwijzingen opgemerkt. Deze werden minutieus opgelijst en per brief aan elk bestuur meegedeeld, met de vraag tot aanpassing van de lokale rechtspositieregeling. In deze briefwisseling werd vaak nog gewezen op bepalingen die tot interpretatieproblemen konden leiden en op regelgeving die inmiddels was gewijzigd (bv. BVR van 16 januari 2009, het Hersteldecree, wijziging KB m.b.t. het ouderschapsverlof...). Enkel de artikelen die fundamenteel indruisten tegen de dwingende bepalingen van het BVR RPR, werden geschorst.

We ontvingen heel wat positieve reacties vanwege de besturen over de aanpak en de begeleiding van onze afdeling. Vooral het wegfilteren van verkeerde verwijzingen en redactionele vergissingen werd enorm geapprecieerd, alsook het attenderen op gewijzigde regelgeving. De totstandkoming van een definitieve lokale RPR was in de meeste besturen dan ook een heus proces, waarbij vaak via een paar wijzigingsbesluiten uiteindelijk een nieuw, werkbaar en mooi afgerond geheel werd bereikt.

voorkeur voor een bemiddelende oplossing, heeft 44% van de 285 besturen de mogelijkheid tot ontslag voorzien bij een negatieve tussentijdse evaluatie (art. 36 BVR RPR).

Ook merken we op dat ongeveer de helft van de gemeenten een proefperiode oplegt na de bevordering van een personeelslid (art. 71 BVR RPR).

Evaluatie

Bij de evaluatie van de personeelsleden hebben lokale besturen de keuze om de evaluatieresultaten te nuanceren (art.

47 BVR RPR). Hierdoor kan een negatief evaluatieresultaat ingedeeld worden in bijvoorbeeld 'ongunstig' en 'geheel onvoldoende'. Uit onze resultaten valt af te leiden dat een kleine meerderheid van de besturen nuances aanbrengt in de beoordeling van hun personeelsleden. Het ontslag wegens beroepsongeschiktheid na een ongunstige evaluatie is wel algemeen overgenomen. Bijna 95% van de besturen nam deze bepaling op in de plaatselijke rechtspositieregeling.

Mandaatstelsel

Het gebruik van het mandaatstelsel (art. 80 BVR RPR) in lokale besturen is eerder uitzonderlijk op dit moment: maar 12,5% van de gemeenten voorziet de mogelijkheid om dit stelsel voor één of meerdere functies toe te passen.

Valorisatie privédiensten als schaalanciënniteit

Ook de valorisatie van privédiensten als schaalanciënniteit (art. 115 BVR RPR) wordt niet algemeen uitgevoerd door de besturen. Amper een vijfde zet geleverde prestaties in de privésector om in schaalanciënniteit.

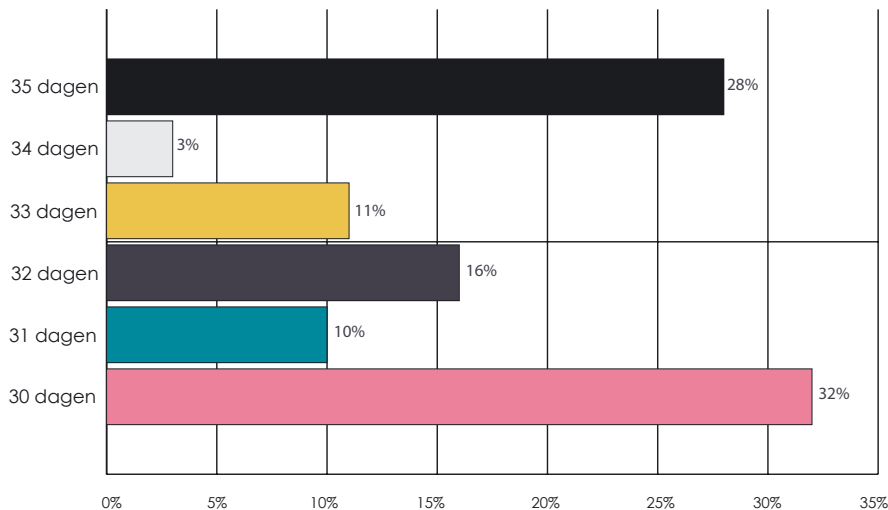
Toelagen en sociale voordelen

Titel VIII van het BVR RPR voorziet in een beloningssysteem, waarbij gemeenten hun personeelsleden een management- of functioneringstoelage kunnen toekennen (art. 152 BVR RPR). Totnogtoe blijken deze toelagen niet ingeburgerd te zijn. Minder dan 20% van de besturen heeft besloten deze toelage toe te kennen aan zijn personeel.

De facultatieve fietsvergoeding voor woon-werkverkeer (art. 164 BVR RPR) is daarentegen wel opgenomen in de meeste lokale rechtspositieregelingen.

Verlof

Inzake verlofregeling krijgen de gemeenten de bewegingsruimte om het jaarlijkse aantal vakantiedagen te bepalen tussen minimum 30 en maximum 35 (art. 176 BVR RPR). Onderstaande grafiek geeft aan dat bijna 30% van de besturen gekozen heeft voor het maximale aantal van 35

aantal jaarlijkse
vakantiedagen per
gemeente in relatieve cijfers

dagen. Daarnaast kent ongeveer 1/3 van de gemeenten 30 dagen toe aan zijn personeelsleden. Hierbij merken we op dat extra vakantiedagen op basis van leeftijd of anciënniteit niet mee opgenomen werden in dit overzicht, terwijl dit wel een vaak voorkomende optie is.

Afwezigheden

Titel IX van het BVR RPR biedt de keuze om één, twee of geen enkele vorm(en) van beschikbaarheid vast te stellen in de lokale rechtspositieregeling. Afgaande op onze resultaten hebben bijna alle besturen de beschikbaarheid wegens ziekte geregistreerd (art. 196-197 BVR RPR), terwijl een kleine meerderheid ook in een beschikbaarheidsregeling wegens ambtsopheffing voorziet (art. 198-199 BVR RPR).

Provinciale afdeling Limburg

Maryse Bouduin: Dat de Limburgse gemeentebesturen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur steeds meer als een coach en partner beschouwen, kwam duidelijk naar voren bij het tot stand komen van de lokale RPR's.

Niet alleen was er in de fase van opmaak van de dossiers een grote vraag vanwege de gemeentesecretarissen en personeelsverantwoordelijken naar informatie en toelichting over de verschillende thema's. Maar ook stuurde maar liefst 75% van de Limburgse gemeenten een ontwerp van volledige rechtspositieregeling naar onze afdeling voor advies, voorafgaand aan de besluitvorming. Deze ontwerpbundels werden grondig bestudeerd: de inhoud werd getoetst aan het BVR RPR, het gemeentedecreet en andere regelgeving. Er werd ook nagegaan of de besturen consequent waren in hun keuzes, of er geen andere tegenstrijdigheden waren en of de tekst van de lokale RPR samenhangend en voldoende duidelijk was voor het personeel.

De bevindingen van onze afdeling over de ontwerpdocumenten werden schriftelijk aan de besturen meegedeeld of werden besproken tijdens een persoonlijk onderhoud met de vertegenwoordigers van het lokale bestuur.

Mede dankzij deze proactieve werking, bleek bij het administratief toezicht dat het merendeel van de dossiers in overeenstemming was met de geldende regelgeving. Gemeenteraadsbesluiten waarbij lokale RPR's werden vastgesteld die toch onwettigheden bevatten, werden consequent voor schorsing voorgelegd. Hierbij dient wel vermeld dat de schorsing in de meeste gevallen slechts betrekking had op de uitvoering van een beperkt aantal artikelen.

Indien er alleen materiële vergissingen, foutieve verwijzingen of onvolledigheden werden vastgesteld, werden de besturen hierover per brief geïnformeerd. Daarin werd gevraagd om in een volgende raadszitting de nodige aanpassingen aan te brengen.

Slotbemerkingen

Tot slot willen we benadrukken dat de resultaten van deze analyse enkel een momentopname weergeven. Gemeenten kunnen immers door een wijzigingsbesluit facultatieve instrumenten aanvullen of verwijderen in hun rechtspositieregeling. Bovendien is het niet onze bedoeling om gemeentebesturen aan te sporen bepaalde maatregelen (al dan niet) te implementeren. Wel biedt dit artikel een nuttige informatiebron voor iedereen die op de hoogte wil blijven van het reilen en zeilen in het lokale personeelsbeleid van onze Vlaamse gemeenten. ■

Provinciale afdeling West-Vlaanderen

Jan Coudron: In de loop van 2008 werden de besturen door middel van een arsenaal van instrumenten (infosessies, RPR-voorbeeld, FAQ's op de website, rechtstreeks contact met besturen...) geïnformeerd en begeleid bij het opstellen van hun plaatselijke rechtspositieregeling. De totstandkoming van de plaatselijke rechtspositieregeling gebeurde in heel wat besturen in samenwerking met een consultantsbureau. Een aanzienlijk aantal besturen stuurden een ontwerp-dossier naar onze afdeling voor verder advies. De ontwerp-dossiers werden behandeld en geduid. De pijnpunten werden aangekaart in het kader van de vigerende regelgeving. Nauwe onderlinge communicatie tussen de verschillende besturen zorgde al gauw voor een verspreiding van standpunten en interpretaties van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

De grote instroom van definitief vastgestelde plaatselijke rechtspositieregelingen kwam eind 2008 - begin 2009. Alle dossiers werden getoetst aan het BVR RPR. Bij schendingen van het BVR RPR of andere regelgeving (gemeentedecreet...) werd overgegaan tot schorsing. De dossiers werden grotendeels afgehandeld door middel van een schrijven naar het bestuur met een opsomming van opmerkingen. Redactionele fouten en vergissingen werden opgelijst en waar nodig werd verwezen naar bepalingen in de plaatselijke rechtspositieregeling die zich dienden te conformeren aan het BVR RPR. Tot op heden hebben de meeste besturen navolging gegeven aan ons schrijven en werd hun plaatselijke rechtspositieregeling aangepast aan onze opmerkingen. De weinige besturen die nog geen plaatselijke rechtspositieregeling hebben vastgesteld of die hun plaatselijke rechtspositieregeling nog niet hebben aangepast aan onze opmerkingen, worden verder opgevolgd.

Richtlijnig

Martine Van Ruyskensvelde

In deze rubriek krijgt u een overzicht van recent opgestelde omzendbrieven over binnenlands bestuur, inburgering en stedenbeleid

Omzendbrief BB 2009/06 van 11 september 2009

Gemeentefiscaliteit:

Belasting op de verspreiding van niet-geadresseerde drukwerken en gelijkgestelde producten – modelreglement na de milieubeleidsvereenkomst reclaimedrukwerkafvalstoffen

De omzendbrief bevat als bijlage een modelreglement betreffende de gemeentebelasting op de kosteloze bedeling van niet-geadresseerd drukwerk. Het modelreglement wordt in de omzendbrief toegelicht. Het model geeft uitvoering aan een onderdeel van de milieubeleidsvereenkomst reclaimedrukwerkafvalstoffen, getekend op 18 juli 2008 en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 9 juni 2009 (ed. 2). Ze is in werking getreden op 1 januari 2008.

Europese Commissie kondigt 20 maatregelen rond stedelijke mobiliteit aan

40% van de CO₂-uitstoot en 70% van de luchtverontreiniging door het wegverkeer wordt in de Europese Unie door stadsverkeer veroorzaakt. Bovendien gebeurt één op drie dodelijke verkeersongevallen in de stad. Om lokale, regionale en nationale besturen te helpen in hun streven naar een duurzame mobiliteit, lanceerde de Europese Commissie op 30 september een "Actieplan Stedelijke Mobiliteit".

Twintig concrete maatregelen moeten de steden de volgende 4 jaar ondersteunen in hun strijd tegen congestie, ongevallen, luchtverontreiniging en energieverbruik. Binnen het EU-actieplan Stedelijke Mobiliteit vormt geïntegreerd beleid de basis, met een link naar de Europese klimaatdoelstellingen en de Lissabonstrategie. Het omvat acties rond goede reisinformatie, passagiersrechten, geïntegreerde planning, groener vervoer, uitwisseling van informatie en subsidies. Zo zal de Europese Commissie in 2010 een strategisch plan lanceren rond andersvalide passagiers en wordt een vergelijkende studie gelanceerd rond bestaande milieuzones in de Europese lidstaten. Ook zal er formeel overleg gepleegd worden met de lidstaten rond de integratie van energie-efficiënt rijden in rijopleidingen en wordt een internetgids ter beschikking gesteld om besturen te begeleiden bij de aanschaf van schone voertuigen. CIVITAS, het netwerk rond schoner en beter vervoer in steden, blijft ook in de toekomst door de commissie ondersteund. Gent, de enige Vlaamse CIVITAS-stad, sleepte recent een CIVITAS-award in de wacht, een prijs die jaarlijks wordt uitgereikt aan

steden die een consequent en duurzaam mobiliteitsbeleid voeren.

Belgische EU-voorzitterschap 2010

Het actieplan stedelijk vervoer stelt een aantal initiatieven voor die uiterst relevant zijn voor een verstedelijkte regio als Vlaanderen. De Vlaamse overheid gaf alvast de opdracht voor een "Voorbeeldenboek duurzame mobiliteit voor Vlaamse steden". Acht Europese voorbeeldsteden (Stockholm, Odense, Groningen, York, Freiburg, Zürich, Bologna en Nantes) worden momenteel in dat kader geanalyseerd. De studie zal in het voorjaar van 2010 opgeleverd worden. Tijdens het Belgische voorzitterschap zal mobiliteit eveneens een belangrijke rol spelen. Naast stedelijk vervoer werden ook vergroening van de transportsector, binnenvaart, verkeersveiligheid en goedertransport door Vlaanderen als prioriteiten naar voor geschoven. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zit tijdens het Belgische voorzitterschap de ministerraad transport voor.

Eveneens in de pijlijn

Op 25 september 2009 heeft de Europese Commissie een publieke consultatie gelanceerd rond het nieuwe Europese Verkeersveiligheidsprogramma 2011-2020. Deze consultatie, waarvan de deadline verstrekt op 20 november, is erop gericht om de belangrijkste verkeersproblemen te identificeren en als gevolg daarvan Europese acties te formuleren. De consultatie rond de toekomst van het Europese transportbeleid van 2010 tot 2020 liep af op 30 september. De resultaten moeten leiden tot een nieuw witboek dat het huidige witboek uit 2001 opvolgt.

Meer info

Op woensdag 14 oktober organiseerde het Vlaams-Europees verbindingsagentschap (Vleva) een infosessie over het EU-actieplan Stedelijke Mobiliteit. Alle documenten zijn terug te vinden op www.vleva.eu/content/stedelijkemobiliteit.

Parlementaire vragen

In deze rubriek komt een selectie van parlementaire vragen aan bod. Het gaat om vragen die betrekking hebben op de thema's waarrond het Agentschap voor Binnenlands Bestuur werkt.

Vraag nr. 139 van 17 april 2008 van de heer Kurt De Loor, Vlaams volksvertegenwoordiger aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

Oprichting autonome gemeentebedrijven – Goedkeuringstoezicht

Vragen

1. Welke objectieve criteria worden gehanteerd om de oprichtingsbeslissing al dan niet goed te keuren?
2. Hoeveel oprichtingen van autonome gemeentebedrijven werden er al door de Vlaamse Regering afgekeurd en om welke redenen?
3. In hoeverre kan een gemeente core business activiteiten van niet-commerciële aard, bijvoorbeeld openbare werken en groendienst, onderbrengen in een autonoom gemeentebedrijf?

Antwoorden

1. De objectieve criteria bij de beoordeling van een oprichtingsdossier zijn vastgesteld in het gemeentedecreet zelf. Zo moet er een gemeenteraadsbeslissing zijn, een exemplaar van de goedgekeurde statuten en een verslag van het college van burgemeester en schepenen waarin de voor- en nadelen van externe verzelfstandiging tegen elkaar afgewogen worden en waarin wordt aangetoond dat het beheer binnen de rechtspersoonlijkheid van

de gemeente niet dezelfde voordelen biedt. De afwezigheid van één van deze documenten, is objectief voldoende om een oprichting niet goed te keuren.

De inhoud van de statuten moet overeenkomen met wat bepaald is in het gemeentedecreet. Ook hier gaat het om objectieve criteria. Enkel wanneer er in de statuten overtredingen van de wet zijn die bij een niet-goedkeuring het bestaan van het autonoom gemeentebedrijf zelf aantasten, zal een gebrek in de statuten ook aanleiding geven tot een weigering om de oprichting goed te keuren. Gebrekkige statuten leiden meestal tot een goedkeuring van de oprichting gepaard gaand met een gedeeltelijke goedkeuring van de statuten.

Bij de beoordeling van het verslag van het college van burgemeester en schepenen beschikt de toezichthoudende overheid niet over objectieve criteria. Dit betekent dat de overheid hier een discretionaire bevoegdheid heeft, wat betekent dat zij vrij kan oordelen of de voorwaarden tot het aanwenden van haar bevoegdheid voorhanden zijn, en zij vrij kan besluiten op welke wijze zal worden gehandeld om het doel van de haar toegekende bevoegdheid te verwezenlijken en het algemeen belang te dienen.

Dit betekent niet dat de toezichthoudende overheid willekeurig mag handelen; zij moet in alle redelijkheid tot belangenafweging zijn gekomen en zich gesteund hebben op rechtens aanvaardbare motieven, die berusten op juiste gegevens

en maatstaven en die de uitgebrachte beoordeling in redelijkheid kunnen dragen.

Wat de beoordelingsbevoegdheid van de toezichthoudende overheid inzake het verslag betreft, geeft de memorie van toelichting bij het gemeentedecreet een eerste toelichting. De gemeenteraad moet de voor- en nadelen van de verschillende beheersvormen tegen elkaar afwegen en moet het aannemelijk maken dat de voordelen opwegen tegen de nadelen. Het verslag van het college moet hier de aanzet toe geven. De afweging van de voor- en nadelen van de verzelfstandiging zullen, geval per geval, en op gedetailleerde wijze moeten geschieden. Een algemene motivering met stijlformules die niet ingaat op de specifieke situatie van het op te richten verzelfstandigde agentschap volstaat niet. De toezichthoudende overheid zal kunnen beoordelen of de motieven die voor de oprichting worden aangereikt afdoende zijn en de voor- en nadelen van die oprichting op correcte wijze werden afgewogen.

2. De oprichtingsprocedure voor autonome bedrijven is van toepassing voor alle oprichtingen na 1 januari 2007. Sinds die datum heeft de Vlaamse Regering negen oprichtingen goedgekeurd en één niet goedgekeurd. In concreto kijkt de toezichthoudende overheid na of de oprichtingen goed werden voorbereid, of er een afweging van voor- en nadelen is gebeurd die is toegespitst op de concrete situatie, of het doel duidelijk is afgebakend met het oog op de in het dossier

vermelde beoogde activiteiten, of er bij het beogen van fiscale voordelen effectief is nagegaan of dit mogelijk is, of men zich bewust is van de financiële gevolgen van een oprichting enzovoort.

Het is onmogelijk om een volledige lijst te geven van criteria. De toezichhoudende overheid wenst zich ook niet te binden aan criteria. Elk dossier wordt geval per geval onderzocht. Doordat de gemeenten veelal voorafgaand aan de oprichting een advies vragen bij de toezichhoudende overheid, kunnen oprichtingsdossiers indien nodig worden bijgestuurd en is een niet-goedkeuring eerder zeldzaam.

In het ene geval dat de Vlaamse Regering haar goedkeuring heeft geweigerd, was er in het verslag enkel sprake van enkele clichématige voordelen die niet concreet werden toegelicht voor de betrokken gemeente. Verder werden nochtans ambitieuze doelstellingen van het autonoom gemeentebedrijf in geen enkel document concreet toegelicht en was het dossier ongestoffeerd en onvoorbereid.

3. Het artikel 225 van het gemeentedecreet bepaalt dat autonome gemeentebedrijven kunnen worden opgericht voor welbepaalde beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang. Vanuit de taakstelling inzake beleidsuitvoering kunnen de autonome gemeentebedrijven tevens betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding. Het gaat dus louter om beleidsuitvoerende taken. Doordat de fundamentele beslissingen van het AGB en de gemeente bij de gemeenteraad blijven en er een uitgewerkte beheersovereenkomst moet zijn tussen AGB en de gemeente, blijft het beleid rechtstreeks aangestuurd vanuit de gemeente.

Het gemeentedecreet voorziet de mogelijkheid dat de Vlaamse Regering in een uitvoeringsbesluit de taken van gemeentelijk belang nader bepaalt waarvoor de

autonome gemeentebedrijven kunnen worden opgericht. De Vlaamse Regering heeft van deze bevoegdheid nog geen gebruik gemaakt. De mogelijkheden zijn dus heel ruim. Enkel wanneer men zou vaststellen dat het de verkeerde kant opgaat doordat de beleidsfilosofie niet meer gerespecteerd wordt of er ontsporingen dreigen, zal de regering gebruik maken van haar uitvoeringsbevoegdheid.

Zolang er geen uitvoeringsbesluit is, is het aan de gemeenteraad om te bepalen of een activiteit van gemeentelijk belang is. De toezichhoudende overheid kan die beslissing slechts marginaal toetsen. Daarnaast moet de gemeenteraad aantonen dat een AGB voor de uitvoering van een bepaalde taak van gemeentelijk belang de beste vorm is.

Vraag nr. 111 van 21 maart 2008 van de heer Joris Van Hauthem, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

Interlokale verenigingen – Samenstelling beheerscomité

Vraag

Welke initiatieven neemt de minister om te beletten dat in het beheerscomité van de interlokale verenigingen de gemeenteraadsleden worden uitgesloten?

Antwoord

Artikel 9 van het decreet van 6 juli 2001 houdende intergemeentelijke samenwerking bepaalt dat het beheerscomité van een interlokale vereniging is samengesteld uit één afgevaardigde van elke deelnemer, voor de gemeenten aange-

wezen onder de gemeenteraadsleden, de burgemeester of de schepenen. Wat dat betreft hebben de gemeenten in principe de keuze om een gemeenteraadslid, de burgemeester of een schepen daarvoor af te vaardigen.

Bij de parlementaire bespreking van het decreet intergemeentelijke samenwerking werd het uitoefenen van een mandaat in het beheerscomité wel beschouwd als inherent aan het waarnemen van het ambt van burgemeester of schepen. Om die reden bepaalt datzelfde artikel 9 in zijn derde lid dat een burgemeester of schepen geen presentiegeld mag ontvangen voor het bijwonen van vergaderingen van dergelijk beheerscomité. De op dat ogenblik bevoegde minister vond het zelfs aangewezen om naar de interlokale verenigingen enkel lokale uitvoerende mandatarissen af te vaardigen vanuit de vaststelling dat de activiteiten van dergelijke verenigingen in het verlengde liggen van de kerntaken van een schepencollege (Commissie Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid, Vlaams Parlement, Stuk 565 (2000-2001) – nr. 10, 34).

Om die uitspraken te duiden moet de werking van het beheerscomité van een interlokale vereniging in zijn juiste context geplaatst worden. Het beheerscomité in een interlokale vereniging beschikt niet over echte beslissingsbevoegdheden maar heeft eerder een algemene coördinerende rol, die nauw aansluit bij de rol van het college van burgemeester en schepenen. Wat dat betreft is er een duidelijk verschil met de organen van de andere samenwerkingsvormen die in het decreet intergemeentelijke samenwerking voorzien zijn. De raad van bestuur in de projectvereniging, een dienstverlenende vereniging of een opdrachthoudende vereniging is daar wel degelijk met een eigen beslissingsbevoegdheid bekleed. Dat heeft er uiteraard mee te maken dat een interlokale vereniging niet

over rechtspersoonlijkheid beschikte, wat meteen ook de reden is dat op die verenigingen geen apart administratief toezicht voorzien is. Alle beslissingsbevoegdheden blijven in een interlokale vereniging bij de deelnemende gemeenten en hun gemeenteraden liggen.

Vanuit de hierboven geschetste visie is het begrijpelijk dat vooral burgemeesters en schepenen zullen afgevaardigd worden naar het beheerscomité van een interlokale vereniging. Indien daar goede argumenten voor zijn, kan echter ook de keuze gemaakt worden voor gewone gemeenteraadsleden. Wat dat betreft hebben gemeenteraden van de deelnemende gemeenten bij het vaststellen van de samenwerkingsovereenkomst het laatste woord.

Vraag nr. 119 van 2 april 2008 van de heer Johan Sauwens, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

Gemeente- en provinciebedrijven – Kwalificatie “overheidssector”

Vragen

1. Wie bepaalt of een gemeentebedrijf (provinciebedrijf) tot de overheidssector of de bedrijvensector behoort?
2. Welke gemeentebedrijven in het Vlaamse Gewest worden tot de bedrijvensector gerekend?
3. Hoe wordt de info m.b.t. gemeentebedrijven en provinciebedrijven doorgegeven aan het INR?

Antwoorden

1. De sector overheid (S13) omvat alle institutionele eenheden die tot de “overige niet-marktproducenten” behoren en waarvan de output bestemd is voor individueel of collectief verbruik en die

voornamelijk gefinancierd worden uit verplichte betalingen van eenheden die tot andere sectoren behoren en/of alle institutionele eenheden die zich in hoofdzaak bezighouden met de herverdeling van het nationale inkomen en vermogen.

Tot sector S13 behoren de volgende institutionele eenheden:

- overheidsinstellingen die een geheel van activiteiten, hoofdzakelijk bestaande uit de levering van niet-marktgoederen en -diensten, ten behoeve van de samenleving beheren en financieren;
- instellingen zonder winstoogmerk met eigen rechtspersoonlijkheid die tot de “overige niet-marktproducten” behoren en onder toezicht staan van en voornamelijk gefinancierd worden door de overheid;
- zelfstandige pensioenfondsen waaraan bepaalde bevolkingsgroepen krachtens wettelijke bepalingen verplicht deelnemen of premies betalen en waarvoor de overheid verantwoordelijk is voor de vaststelling of goedkeuring van de premies en uitkeringen, ongeacht haar rol als toezichthouder of werkgever.

Deze definitie bevat enkele preciseringen die de logische indeling van de institutionele eenheden in de sector van de overheid begrijpelijker zouden moeten maken. Om de indeling van een eenheid in de sector overheid te bepalen, moet men achtereenvolgens de volgende vragen stellen en ze telkens bevestigend beantwoorden:

- is de eenheid waarvan sprake een institutionele eenheid?
- Is de eenheid in handen van de overheid?
- Is de eenheid een niet-marktproducent?

Een eenheid wordt beschouwd als een institutionele eenheid wanneer zij bij de uitoefening van haar hoofdfunctie zelfstandig kan beslissen en wanneer zij over een volledige boekhouding beschikt of, als

dat vanuit een economisch en juridisch oogpunt mogelijk en zinvol is, op verzoek een volledige boekhouding kan opstellen. Indien de betrokken eenheid geen institutionele eenheid is, moet ze worden ingedeeld bij de institutionele eenheid waarvan ze afhangt.

Volgens het ESR95 is een vennootschap in handen van de overheid indien deze laatste meer dan de helft van de stemgerechtigde aandelen bezit, of op een andere manier zeggenschap heeft over meer dan de helft van de aan de aandeelhouders toegekende stemmen. Een overheid kan bovendien toezicht uitoefenen op een vennootschap op grond van wetteksten die haar de bevoegdheid verlenen het beleid van die vennootschap te bepalen of de bestuurders ervan aan te stellen. Naar analogie daarvan geldt deze redenering mutatis mutandis ook voor de instellingen zonder winstoogmerk.

Als algemene regel geldt dat een eenheid een niet-marktproducent is indien de opbrengst van de verkopen minder dan 50% van de productiekosten dekt. De termen verkopen en productiekosten berusten uiteraard op de definitie die het ESR95 eraan geeft, en hebben hun gewone wettelijke of administratieve betekenis.

Daaruit kan worden afgeleid dat wat betreft de gemeente- en provinciebedrijven deze doorgaans wel worden beschouwd als een institutionele eenheid en in handen van de overheid. Het antwoord op de derde vraag bepaalt dus of het bedrijf tot de sector niet-financiële vennootschappen (S11) dan wel tot de sector overheid (S13) behoort.

De controle hierop wordt in België uitgevoerd door het Instituut van de Nationale Rekeningen (INR). Zij zal dan ook bepalen of een eenheid onder de sector overheid dan wel onder de bedrijvensector valt. Het INR maakt voor de afbakening

van de overheidssector gebruik van de lijst van de "eenheden van de publieke sector", opgesteld door het INR i.s.m. de deskundigengroep van de Algemene GegevensBank (AGB – FOD Begroting). Deze lijst, waarvan de meeste recente stand van zaken van 15 september 2007 is, wordt door de NBB gepubliceerd op haar website onder het item: www.nbb.be/doc/N_pdf_PBT/PBT_lijst2007septemberNL.pdf.

Daaruit blijkt dat zowel de provinciale regies en diensten die optreden als openbare bedrijven als de (autonome) gemeentebedrijven door het INR geklasseerd worden buiten de overheid, nl. in S11001 (niet-financiële vennootschappen in handen van de overheid).

Voor een aantal eenheden werd in het verleden voormelde 50%-kostendekkingsregel effectief getest aan de hand van de jaarrekeningen of andere boekhouddocumenten. Als uitgangspunt wordt door het INR thans aangenomen dat deze bedrijven marktproducent zijn en daardoor buiten de sector overheid vallen; enkel bij ernstige twijfel of op vraag van bepaalde instanties wordt overgegaan tot een analyse op basis van jaarrekeningen. Dit gebeurt niet meer systematisch gelet op de enorme aangroei de laatste jaren van het aantal (autonome) gemeente- en (zij het in mindere mate) provinciebedrijven en gezien het weinig kostenefficiënt is om voor elk gemeente- of provinciebedrijf de analyse te maken. Gelet op de impact op de macro-economische cijfers is dit een zeer aanvaardbare methode.

2. Het INR houdt van de eenheden die onder de sector overheid vallen, een permanente nominatieve lijst bij. Die lijst kan teruggevonden worden op de website van de Nationale Bank van België: www.nbb.be/doc/dq/CIS/n/S1313_TOC_1.htm. Hieruit blijkt dat, naast enkele VZW's, enkel het Autonoom Gemeentebedrijf Nijlen en Intercommunale Kustreddingsdienst West-Vlaanderen tot de lokale overheids-

sector worden gerekend. Alle andere gemeente- en provinciebedrijven worden tot de bedrijvensector gerekend.

3. Het INR heeft enkel de beschikking over de bij de Balanscentrale van de NBB neergelegde jaarrekeningen; het ontvangt geen andere info van provincies, gemeenten of Vlaamse instellingen.

Vraag nr. 108 van 19 maart 2008 van de heer Tom Dehaene, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

Gemeentelijke bouwgronden en woningen – Toewijzingsreglementen

Vragen

1. Heeft de minister enig inzicht op het aantal gemeenten dat, in het kader van de mogelijkheden zoals voorzien in het nieuwe sociaal huurbesluit, reeds een eigen reglement heeft uitgewerkt?
2. Welke ondersteuning en begeleiding werd daarbij door de Vlaamse overheid aan de gemeenten aangeboden?
3. Heeft de minister enig zicht op het aantal gemeenten dat een eigen toewijzingsreglement heeft opgesteld voor gemeentelijke bouwgronden en woningen?
4. Op basis van welke criteria beoordeelt de minister deze gemeentelijke reglementen?
 - Hoeveel van deze reglementen werden door de minister geweigerd? Om welke redenen?
 - Hoeveel toewijzingsreglementen werden reeds goedgekeurd?

Antwoorden

1. Ingevolge de artikelen 252 en 253 worden de gemeentelijke reglementen niet automatisch naar de toezichthoudende overheid verstuurd. Zij worden vermeld op een lijst met een beknopte omschrijving van de getroffen beslissing. Deze besluiten zijn niet onderworpen aan een goedkeuringstoezicht, maar vallen enkel onder het algemeen bestuurlijk toezicht. Dit betekent dat zij ter beoordeling opgevraagd kunnen worden, bijvoorbeeld ingevolge een klacht.

Het kaderbesluit voor de sociale huur is pas op 1 januari 2008 in werking getreden. Het is dus nog te vroeg voor concrete voorstellen van gemeentelijke toewijzingsreglementen. Tot op heden werd dan ook nog geen enkel lokaal toewijzingsreglement op basis van het nieuw sociaal huurbesluit ter goedkeuring voorgelegd.

Het agentschap Wonen Vlaanderen, dat onder meer als taak heeft de gemeenten te ondersteunen bij het uitbouwen van een lokaal woonbeleid, werd wel al meermaals gecontacteerd door lokale besturen die interesse hebben in het uitwerken van een dergelijk reglement. Meerdere gemeenten zijn op dit ogenblik de mogelijkheden ter zake en de lokale bereidheid aan het aftasten, andere zij al overgegaan tot het organiseren van het sociaal woonoverleg. Zo zal onder meer in Mechelen en Brugge op korte termijn overleg worden georganiseerd met woon- en welzijnsactoren.

2. De gemeentebesturen kunnen, indien zij dit wensen, steeds contact opnemen met de administratie met het oog op ondersteuning en begeleiding. De provinciegouverneur is daarbij het eerste aanspreekpunt.

Het departement RWO, afdeling Woonbeleid, heeft een uitgebreide informatie-ronde gehouden over de nieuwe sociale huurreglementering en dit ten behoeve

van alle betrokken actoren. In het kader van de cursus "Huisvestingsconsulent" konden de lokale besturen op vijf provinciale infosessies terecht voor een uiteenzetting over het sociaal huurbesluit. In de uiteenzetting die werd gegeven door de beleidsmedewerkers van het departement RWO werd ook aandacht besteed aan de toewijzingsregels en de mogelijkheid van het opstellen van een lokaal toewijzingsreglement. Tijdens deze infosessies was er ook ruimte voor het stellen van vragen. Aan de VVSG, de koepel voor de steden en gemeenten, werd ook steeds vanuit het departement de nodige informatie bezorgd die dan verder via hun geijkte kanalen werd verspreid naar de lokale besturen.

Het departement RWO werkte tevens in samenspraak met het agentschap Wonen Vlaanderen een handleiding uit die als leidraad kan dienen voor de gemeenten bij het opstellen van een eigen toewijzingsreglement. De handleiding werd via het agentschap Wonen Vlaanderen verspreid naar alle gemeenten en is tevens beschikbaar op de website www.bouwenenwonen.be.

Daarnaast lichten de decentrale diensten van Wonen Vlaanderen de mogelijkheden ter zake toe tijdens hun overlegmomenten met de lokale besturen. Deze diensten zullen de gemeenten ook bij het uitwerken van het toewijzingsreglement verder adviseren. Zo zal Wonen West-Vlaanderen bijvoorbeeld op korte termijn ondersteuning bieden aan Brugge bij het uitwerken van een doelgroepenplan en zal Wonen Antwerpen deelnemen aan de werkgroep die door de stad Mechelen wordt samengesteld.

Ten slotte is het de bedoeling aan de gemeenten relevante informatie te verstrekken die van belang is bij het duiden en het in kaart brengen van de specifieke lokale behoeften. Hierbij wordt gedacht aan gegevens over demografische samenstelling van de bevolking, de woonnood, de gemiddelde wachttijd voor een sociale woning en dergelijke meer.

3. Gemeentelijke bouwgronden en woningen waarvoor geen subsidie werd verworven van het Vlaamse Gewest, vallen niet onder de reglementering van de Vlaamse Wooncode en het BVR van 19 september 2006 (overdrachtenbesluit) voor de verkoop, of het BVR van 12 oktober 2007 (sociaal huurbesluit) voor de verhuring. De gemeenten bepalen hier zelf hun toewijzingsregels. Deze reglementen moeten niet ter goedkeuring voorgelegd worden aan de minister.

Op dit ogenblik worden er geen gegevens bijgehouden over eventuele gemeentelijke toewijzingsreglementen voor eigen bouwgronden en woningen.

4. Het is niet de bevoegdheid van de minister van Wonen om deze gemeentelijke reglementen te beoordelen zolang het gaat over de verkoop van gemeentelijke bouwgronden en de verhuur van woningen van de gemeente waarvoor geen subsidie werd verworven van het Vlaamse Gewest. Het departement RWO beoordeelt alleen toewijzingsreglementen voor de verkoop van sociale woningen en kavels van een sociale huisvestingsmaatschappij (of de VMSW) en voor de toewijzing van sociale woningen van een sociale huisvestingsmaatschappij.

De interne reglementen voor de verkoop van sociale woningen en kavels van een sociale huisvestingsmaatschappij worden beoordeeld volgens het ministerieel besluit van 26 april 2007 houdende de vaststelling van het beoordelingskader voor de interne reglementen in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 2006 betreffende de voorwaarden voor de overdracht van onroerende goederen voor de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en de sociale huisvestingsmaatschappijen ter uitvoering van de Vlaamse Wooncode. Binding met de gemeente is hier een mogelijk criterium bij toewijzing, kennis van het Nederlands of taalbereidheid niet.

Een drietal sociale huisvestingsmaatschappijen wijzen sociale woningen en kavels aan kandidaat-huurders toe volgens een toewijzingsreglement dat werd opgesteld volgens dit laatstgenoemde BVR van 29 september 2006 (het overdrachtenbesluit). De andere sociale huisvestingsmaatschappijen gebruiken nog het interne reglement dat opgesteld werd volgens het overdrachtenbesluit van 11 mei 1999, of hebben geen eigen toewijzingsreglement en wijzen woningen en kavels toe zoals bepaald in de standaardregels van het overdrachtenbesluit.

Tot op heden werden er nog geen lokale toewijzingsreglementen inzake sociale huur voorgelegd en dus ook niet goedgeof of afgekeurd. Voor de beoordeling van deze toewijzingsreglementen werd een kader ontworpen door het departement RWO op basis van de vereisten opgenomen in artikels 26 t.e.m. 29 van het sociaal huurbesluit van 12 oktober 2007. De minimumvereisten waaraan dergelijke lokale toewijzingsreglementen qua vorm en inhoud moeten voldoen en de gegevens die in het administratief dossier moeten worden gevoegd zijn opgenomen in de handleiding die werd opgemaakt ter ondersteuning van de gemeenten.

Vraag nr. 457 van 27 februari 2008 van de heer Erik Matthys, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

Gemeentelijk milieuprogramma – Status

Vragen

1. Is een milieuprogramma opnieuw verplicht?
2. Wat is het statuut van het milieuprogramma in het kader van de samenwerkingsovereenkomst?

Antwoorden

1. De verplichting om een milieujaarprogramma op te stellen werd afgeschaft bij wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake het milieubeleid.

In overleg met en zelfs op vraag van de betrokken partijen (gemeenten en provincies) wordt het milieuprogramma nog steeds als instrument gebruikt om te rapporteren over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomsten, zowel de vroegere als de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten 2008-2013, dit om dubbele rapporteringslast te voorkomen.

2. Het milieuprogramma moet beschouwd worden als een vrijwillige verbintenis van een gemeente in het kader van een samenwerkingssakkoord.

Vraag nr. 124 van 20 februari 2009 van de heer Jan Peumans, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

Lokale Besturen – Aankoop onroerend goed

Vragen

1. Mag een gemeente bij de aankoop van een onroerend goed om bijzondere redenen gering afwijken van het schattingsverslag van de eerst aanwezende inspecteur van de registratie en domeinen of het comité tot aankoop van onroerende goederen van de staat?
2. Wat verstaat men onder "een geringe afwijking"? Hoe groot mag die afwijking concreet zijn (percentage...)? Wat is de maximaal toegestane afwijking? Op basis van welke wetgeving en/of bepalingen?
3. Wat verstaat men concreet onder de term "bijzondere reden" die als motivatie moeten opgenomen worden in het besluit? Bestaat er een vastgelegde opsomming van mogelijke "bijzondere redenen" en/of criteria? Zo ja, op basis van welke wetgeving en welke zijn deze redenen en/of criteria?
4. Is het beginsel dat, wanneer het lokaal bestuur zelf het initiatief neemt om een niet te koop gestelde eigendom te verwerven, er bovenop de geschatte prijs ook nog een wederbeleggingsvergoeding aan de verkoper kan betaald worden die de percentages opgenomen in de nationale degressieve tabel van het aankoopcomité niet mag overschrijden, van toepassing op de gemeenten?
5. Indien een gemeente een onroerend goed aankoopt dat wel door de eigenaar te koop werd aangeboden en hierbij toch een wederbeleggingsvergoeding aan de verkoper zou betalen, is die beslissing dan wettelijk en juridisch geldig? Kan en/of moet de toezichthoudende overheid in dat geval ingrijpen en dergelijke beslissing vernietigen of schorsen?

Antwoorden

1. Gemeenten zijn lokale openbare besturen, net zoals de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Het spreekt dus vanzelf dat regelgeving die van toepassing is op de OCMW's in beginsel ook geldt voor de gemeenten, onder voorbehoud van specifieke andersluidende bepalingen.
2. De mate van afwijking ten opzichte van de geschatte waarde is een feitelijk beoordelingselement in het dossier, samen met de daarvoor aangegeven motivering. Zij houdt verband met de toetsing aan de wet, de beginselen van behoorlijk bestuur en het algemeen belang. Er is bijgevolg geen maximale afwijking vastgelegd.
3. Ook de term "bijzondere reden" is gerefereerd aan "de beginselen van behoorlijk bestuur" en het "algemeen belang". Ter illustratie verwijs ik naar de omzendbrief van 6 september 1989 betreffende de vervreemding van onroerende goederen door de gemeenten. Daarin is bepaald dat in plaats van de openbare verkoop ook een onderhandse verkoop mogelijk is wanneer de toepassing van deze procedure bijzonder gemotiveerd is in het kader van het algemeen belang. Het is duidelijk dat er geen exhaustieve lijst bestaat van "bijzondere redenen". Of de opgegeven redenen in een bepaald geval aanvaardbaar zijn moet beoordeeld worden in samenhang met de verschillende elementen van een dossier. Als voorbeeld kan verwezen worden naar een onderhandse verkoop door een gemeente teneinde een gerechtelijke onteigeningsprocedure te vermijden. Het vermijden van oplopende kosten kan een bijzondere reden zijn wanneer de aankoop noodzakelijk voorkomt.
4. Om dezelfde reden als aangegeven onder 1 is ook het antwoord op deze vraag positief.
5. Een door de gemeenteraad genomen beslissing is principieel rechtsgeldig, maar is vatbaar voor schorsing en/of vernietiging bij toepassing van het algemeen bestuurlijk toezicht.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaille van 25 maart 2009 aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de medeondertekening door de gemeentesecretaris van de akten van de burgemeester¹

Vraag

In welke mate is artikel 182, §2, van het gemeentedecreet van toepassing op akten opgemaakt ter uitvoering van de federale wetgeving zoals akten van de burgerlijke stand, uittreksels uit het bevolkingsregister, het strafregister en andere beslissingen in uitvoering van artikel 134 en 134bis van de Nieuwe Gemeentewet enz.?

Antwoord

Artikel 182, §2, van het gemeentedecreet schrijft voor dat reglementen, beslissingen en akten mee moeten ondertekend worden door de gemeentesecretaris. Deze medeondertekening is een substantiële formaliteit waardoor het administratief stuk zijn authentiek karakter krijgt. Door zijn medeondertekening bevestigt de gemeentesecretaris dat de reglementen, verordeningen, beslissingen en akten van de burgemeester werkelijk door de burgemeester werden ondertekend en de inhoud en de draagwijdte van het stuk overeenstemt met de genomen beslissing door de burgemeester.

Het is dan ook logisch dat het feit dat de akte niet mee ondertekend werd door de gemeentesecretaris, aanleiding kan geven tot nietig verklaren van het reglement, de verordening, de beslissing of de akte omdat zonder medeondertekening van de gemeentesecretaris de authenticiteit is aangetast.

Tenzij er in de federale wetgevingen specifieke bepalingen zouden staan, is artikel 182, paragraaf 2, van het gemeentedecreet ook van toepassing op akten die de burgemeester opstelt in uitvoering van die federale regelgeving, net zoals die voor de uitvoering van Vlaamse regelgeving zoals de Vlaamse Wooncode.

Tot slot

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur beschikt naast het tijdschrift BinnenBand over nog andere communicatiekanalen, waarlangs zij informatie naar de lokale en provinciale besturen verspreidt.

Website: www.vlaanderen.be/binnenland

Binnen@nd is de elektronische nieuwsbrief van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In deze nieuwsbrief is recente info over het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid in Vlaanderen opgenomen: beslissingen van de Vlaamse Regering, de minister, het Vlaams Parlement, het agentschap. De nieuwsbrief verschijnt zo vaak er nieuws te melden valt, hij heeft dus geen vaste periodiciteit. Wenst u de nieuwsbrief ook te ontvangen, dan kunt u zich abonneren via onze website op volgend adres <http://www.binnenland.vlaanderen.be/e-kranten.htm>

Publicaties: Over belangrijke nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving geeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een publicatie uit. U kunt alle publicaties bestellen via onze website. Besturen en andere geïnteresseerden kunnen onze publicaties gratis bestellen tot zover de voorraad strekt. Voor particulieren geldt wel de beperking van maximum twee exemplaren van dezelfde publicatie per aanvrager.

Naast bestelling via elektronische weg, kan u de publicaties ook aanvragen via:

- e-mail: martine.vanruyskensvelde@bz.vlaanderen.be
- telefoon: 02/553.40.39
- fax: 02/553.43.01